1547 — 1890 ՅՈՒԼԻՍ 25 ՇԱԲԱԹ — 1307 ՋԻԼՔԻՃԱՅԻ 19 — ԱԼԹԵՐՆԱՏ ՄԻՆԻ

20 ԲԱՐԱ

ՋԵՐԻՏԵԻ ՇԱՐԳԻՅԼ

20 ԲԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԼ ՄԻԼԻՅԼ ԹԻԽՃՃԱՐԻՅԼ ՍԱՐԱՖԻՅԼ ՎԷ ԻԼՄԻՅԼ

ԱԳՈՆԷ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

	12 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ
ԹԱՄՈՒՈՒ	140 ՂՐՇ.	70 ՂՐՇ.	40 ՂՐՇ.
ԹԱՇԻՐԱ	200 »	100 »	

Մէջիտիէ 20 ղրուշտան

(صاحب امتیاز: جیوەلکیان)

ԵԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

جریدهٔ شرقیه

ԻԼԱՆԱԹ ՏԻՑԱԹԼԱՐԸ

Լինամ, 3 ամիս՝ 6 ամիս՝ 12 ամիս՝

Մէվլանա Նաֆիսի տարբ. գէնտրէ մէճմանէն գրատուն օրունաճագ վէ ամբոն օրունժայան էվրաղ իտամ օրունաճագ տարբ։

Ռոտարէիանէի, Սթամպոլտա Զապտ Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մամ պատասխանատու տարբ։ Գեազիթէի մէվատու հաղորդուտա կազէթանն սահիպ վէ մէտուլ ՏԻԳՐԱՆ ՁԻՎԱԼԷԼԻԵԱՆ մուրաձաամ օրունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Գուտսը Շերիֆի զիյարէթ իտէճէք օյան Բուսիա վէլիքահաղ կրանտուդ Նիգօյալը համիւէն 3 զըրհլըտան միւրեքքեպ պիր Բուս տոնանմասընն՝ պու քէրբէ Գրանդթատ լիմանընտան հարէքէթ իթտիկի վէ եաղընտա Շարդ սուլարընա մուվասէլէթ իտէճէյի խապէր վերիլիյոր։

— —

Բուսիա տէվլէթի՝ ուժուրը թիւճճարիյէնին թէրագգրսը իչիւն Սթամպոլ իլէ Պերլին, Լոնտրա, Համպուրկ, Նաբօլի, Թէհէրան վէ Թօքիո չէհիր լերինտէ ժէնէրալ գոնսոյսարընն Թահսիր նէզարէթինտէ պուլունմագ իւզրէ պիրէր էմիթաա սերկիսի քիշտա իթմէք թասավվուրընտա պուլունույոր իսկիյ։

Պու սէրկիսէրին հէր պիրինտէ Բուսիանընն ուժուրը թիւճճարիյէ վէ սէնարիյէսինէ տարբ սթամթիսթիգլէրի հավի պիրէր քիւթիւպանէ տէ թէնսիս իտիրմէք լազըմէտէն օյուգ, պէհէր սէրկի իչիւն 50000 բուպլի սարֆը կէօզե ալորբրլմագտա տրբ։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

(Ա.Ա.-ս ոբ Գ.-Բ.-Ի.)

ՊՈՒ ԿԻԻՆԵԻ

Բօրթսմութ 5 օգոստ.

Իմբէրաթօր Կիլեօմ կէճէ Յուլբրյա միւվասէլէթ իտուլ, Ինկիլիդ իսթիհքեամաթը՝ Ալէման սէֆիր Նէլէրինին ըէսմը սէլամնա մուգապէլէ իթմիշլէր տիր։ Ալէմանիա սէֆիրի գօնի հացֆէյտ իլէ Ալէման թամաչէ նավալը (սէֆարէթին պահրիյէ մէմուրը մախսուսը) հուհնյուէրն սէֆինէսինտէ ազիմէթ իթմիշլէր տիր։ Հուհնյուէրն սէֆինէսի՝ շաֆագ վագթինտէ Գօվա լիմանընա տուխալ իտուլ, լաքին վագթ բէք երքէն օլ տրղընտան, էվվէլէճ վերիլէն գարար մուճիպինճէ բրէնս տր կալա բասթ կէլէմմիշ տիր։ Տիկեր թարաֆան Ինկիլիզ տոնանմասը մանօվրալար իչիւն տոնաթրրպ հաղբր իտիրմիշ օլարընտան, Հուհնյուէրն բէֆագաթընտա եալնըզ Ալէման զըրհ Ալէման զըրհ սարբ իտի։ Իմբէրաթօր՝ մէմուլրինը պահրիյէ թարաֆընտան սէլամ լամանարգտան սօնրա Օսպօրնա ազիմէթ իթմիշ վէ օրատա գալիցա իլէ բրէնս տր Կալ թարաֆընտան քէմալը խալիսէմէլէ գապուլ օլընմրշ տրբ։

Լօնտրա 5 օգոստ

Պիճիմիյէ կազէթալար՝ իմբէրաթօր Կիլեօմըն զիյարէթինի մէտհ ու սէնա իտէրէք, պունը էվլօրանն մուհաֆազաթ սուլհ ու սալահընա պիր թէէմիմաթը ճէտիտէ մագամընտա թէլագրաֆ իտիօրլար։

Բօմա 5 օգոստ

Գաբրէն Ֆրէսսու նամ կազէթա՝ գրալ Ումբերթօ իլէ իմբէրաթօր Կիլեօմըն Վիրխով թարաֆընտան քիւչատ օլունուպ, 2500 (*) էճնէպի թաղիպլէր հաղբր պուլունմըշլար տրբ։

Մ. Պէօթիխէր՝ գօնկրէյի իթթիհատը Ալէմանիա հիւքիմէթլերինա մէնա սէլամմը, վէ պու գօնկրէնին Պերլինտէ ագտը իճթիմա իթտիկինէ իմբէրաթօրն մէմնուն օլտուղընը պէյան էյլէմիշ տիր։ Մ. Կոսլէր՝ գօնկրէյէ մէարիֆ նէզարէթի նամընա, վէ Մ. տը Ֆօրքէնպէք տախի Պերլին չէհրի նամընա բէսմը սէլամը իյֆա իմմիշ տիր։ Մէզքուր գօնկրէտէ Ֆրանսըզճա պիր չօգ նութգլար իրատ օլունմըշ տրբ։

Էօլիւլէրին կէօմիւլմէյիպ եաղըլմասը ուսուլինի թէրվիճճն թէչէքքիլ իտէն ճէմիյէթը ուժուժիյէ՝ պիրինճի տէֆա օլարագ պու կիւն ագտը իճթիմա իմմիշ տիր։ Միլան չէհրի մուրախասը Մ. Գրիսթօֆորիս՝Մ. Գրիսբինին պիր մէքթուպընը թագտիմ իտուպ, իչպու մէքթուպտա Մ. Գրիսբի՝ իսլահաթը մէզքիրէրնին թէրագգիսին թէմէնին իմմէքտէ պուլունմըշ տրբ։ Ճէմիյէթ՝ հիւքիմէթլերին իսթիյարի օլարագ էօլիւ եաղըմասը ուսուլինի գապուլ իտէճէքլերինէ տախի պէյանը իւմիտ իմմիշ, վէ Մ. Գրիսբիէտէ պիր թէչէքքիւր թէչէկրաֆը քէչիտէ էյլէմիշ տիր։

Սօֆիա 5 օգոստ.

Տիւն կէճէ չէտիտ պիր բաթլարըտան սօնրա վուգու պուլան պիր եանկըն՝ թօբճը գըչլասընն եանընտաքի պիր քիչիք ասքէր տէպօյընը գըմէն խարապ իմմիշ տիր։ Իչպու հարիգտէ պիր ասքէր նէֆէ բի՝ սաղ էլլիտէն եարալանմըշ տրբ։ Պու պապտէ թաղդիգա իճրասը նա թէչէպպիւս օլընմըշ տրբ։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Սատրազամ հաղրէթլէրի՝ նամիզանցրգ հասէպիյէ տիւն Պապր Ալի ի թէչրիճ պուլուրմայար տրբ։

—Պէրլին սէֆիրի Թէվֆիգ բաշա հաղրէթլէրինէ Տէրսաատէթ կէլմէպ իչիւն տիւն ագշամ ճանիպը Պապր Ալիտէն պա թէլեկրաֆ էմր վէրիմիշ տիր։

—Կէյշն բազար կիւնիւ Պէլկրատ օրմանընա կիտէր իքէն արապասր տէվրիյրէք պաճաղը իքի եէրինտէն կըրբան Բիսթօվ բաշա հաղրէթլէրի՝ էվվէլքի կէճէյն նէօպէմբի կէյրմիշ իսէ տէ, տիւն սապահտան պէրու նէօպէմբի ազալմըշ վէ աթրպպանն գավլինճէ 3 հաֆթայա գատար քէսար աֆիյէթ իտէպիյէճէք իմիշ։

Զաթը հաղրէթը Բատիշահի՝ բաշի միւշարէյէյհին խթիֆսարը խաթրը վէ թէտավիսի զրմինընտա Մապէյն աթրպպասընտան պիր զաթը՝ թարապիատա վագը խանէսինէ իղամ պուլուրմըշյար տրբ։

—Բուսի Բաթրիկի Տիօնէսիսս էֆ. հաղրէթլէրինն՝ էվվէլքի սապահ Բուսի բաթրիկխանէսինտէ ադտը իճթիմա իտէն Սինօդ վէ մուխթէլիթ միլլէթի մէճլիսինտէ հաղբր պուլունարադ, խթիֆանամէսի իլէ սէպէպը խթիֆասընը միպէյյին պիր մուխթիրէյի մէճլիսէ թագտիմ իմտիկինի, վէ մէճլիսը մէզքուրը իշպու խթիֆայը գապուլ իմմէտիկինի տիւնքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ իտիր։

Մէսմուաթա կէօրէ, Սինօդ վէ մուխթէլիթի միլլէթ մէճլիսի՝ իճթիմար մէզքուրտէ Բաթրիգ հազրէթլէրինին իսթիֆասը ճանիպը հիւքիմէթը Սէնիյէտէն գապուլ պուլրըլմամասընը միսմէտի պիր իսթիտա թանդիմ ու իմգա իմմիշ, վէ պու իսթիտա իլէ Բաթրիգ հազրէթլէրինին իսթիֆանամէ վէ մուխթիրէ սինին սուբէթը միւթէրեմէյէրի՝ տիւն Պապր Ալիյէ կէօնտէրիլմիշ տիր։

Մէճլիսը մէզքուրը խիթամը իճթիմարնտա, Բաթրիգ հազրէթլէրի՝ քէնտիսինին իմգա իմմէսի լազըմ կէլէն պիր էվրագը «Տէրսաատէթ բաթրիգը սապրդը» տիյէ իմգա իտիպ, պատէհու ազամ մէճլիս իլէ էօյլէն թաամընը իմմիշ վէ մուախիէրէն անկէր իլէ բաթրիգխանէ քիլիսէսինէ էնէրէք տուա իմտիքտէն վէ ճիւմէսիյէ վէ մուտալաշրգտան սօնրա Մագրիքէօրիւնտէ վագը խանէսինէ կէլմիշ տիր։

—Բուսի բաթրիգխանէսինին ըէսմի կազէթասը օյան Է-ԷԼ-ՐԻԷ ԱԼԻՐԻ՝ նէշրի զայրը ճաիզ օյան պազը էվրաքը ըէսմիյէյի նէշր իմմէսինտէն տօլայը Մաթպուաթի իտարէի պէհիյէսի թարաքընտան պիլա մուատէթ թաթիլ գըլընմըշ տրբ։

—Պուլկար էկզարգը Եուսիֆ էֆ. հաղրէթլէրի կէչէն ճուսա կիւնիւ Թարապեատա Ինկիլիզէրա սէֆարէմմանէսինէ ազիմէթլէ, սէֆիր Սըր Ուիլեամ Ուայթ իլէ մուլագաթ իմմիշ տիր։

—Պալաթտա պիր Պուլկար քիլիսէսի ինշասը խուսուսընա մուսաատէի Սէնիյէ երգան պուլրըմըշ ոյմաղա, եագընտա ինշաաթա պաչլանճագտրբ։ 500 քիշի ալապիյէճէք ճէսամէթտէ ինշա իտիյէճէք օյան պու քիլիսէ իչիւն 12000 լիրա մէսարիֆ թաթամին օլընմըշ տրբ։

— Տէրսաատէթճէ թէմիզլիկէ միւմբիր օյուռղը գատար տրգգամ իտիրմէսինէ տախ սուտուր իտէն իրատէի Սէնիյէնին՝ Տախիլիյէ նէզարէթինտէն Շէհր էմանէթինէ թէպլեղ գըլընմասը իւզէրինէ, տիւն էմանէթը միւշարէյէյհա սէր միւֆէթթիշի Միւմթազ պէյ թարաֆընտան պիճիւլէ տէվարրը պէլետիյէ միւֆէթթիշլէրի՝ տարիրէի էմանէթէ ճէլպ օլունարագ, հէր զէմանտան գիյատ չու սըրատա թէմիզլիկէ ֆէվգէլատէ տրգգամ գըլընմասը, վէ խանլարլա ուժումի ապատէսթխանէլէր պատանալատրբլրպ «ատխտ ֆէնիք» կիպի եճզա իլէ թէմիզլէնմէսի, վէ պիր խասթալրգ վուգուրնտէ տէրճալ մալիսմաթ վերիլմէսի վէ պու պապտէ զէրրէ գատար գուսուր իտէնէրին չէտիտէն մէսու թուլթուլաճագլարը քէնտիլերինէ իսթար օլունմուշ տրբ։

—Գասըմ բաշա տէրէսի բիս գօ գուլարընն սու իլէ իզալէսի զըմնընտա Տէրգօս սու գումբանեասը յա ագտը մուգավէլէ իմմէք իչիւն միւղաքէրաթա պաչլանմասը, վէ պէլէտիյէ տաիրէլէրի մալէթինէ 30 թաապիպ տահա իլավէսի թահմին գարարա ալընմըշ տրբ։

—Բաչավրաճը եահուտիլերին Օրթաքէօյ ճիվարընտա աչմըշ օլտուգլարը բաչավրա մաղազալարընա սոգագլարտան թօրատրգլարը քէմիրվ վէ սարիբ միսիլլիւ չէյլերի տախի տօլտուրուպ, գունլար պիր չօգ միւտատէթ օրատա գալարագ հավայը պօզմագտա օլտուգլարընտան, Տէօրտիւնճիւ տաիրէի պէյէտիյէտէն վերիլէն էմր իւզէրինէ մէզքուր մաղալարտաքի եէրա՝ 3—4 կիւնտէն պէրու քէօրիւն խարճինէ չէգարըլմագտա տրբ։

—Տիւն սապահ սաաթ 1½տա Սթամպոլտա Մըսրը Զաղչըը գուրպինտէ պիր Եահուտինին սիկուրթալը քեաղտա, գավ վէ քիպրիթ տիւքքեանընը իւսթ գաթընտան վէ սաաթ 7½տա Այվասար խարճինտէ էյուպ ճատտէսինտէ Ի թալիա թէպասասընտան պիր Եահուտինին խանէսինտէն հարիգ զուհուր իմմիշ իսէ տէ, տէրհալ էթթաֆտան թուլումպալար եէթիշիպ, հէր իքի հարիգտէ տախի պիրէր ճիւղի մահալ եանտրղը հալտէ պասթըրըլմըշ տրբ։

—Սէլանիքտէն Մանասթրա գատար պիր չըմէնտրքէր ինշասը իմթիյազը խսթիտասընա տաիր Մ. Գաուլլա թաթաքընտան թագտիմ գըլընան լարիհա՝ կէչէն բազար կիւնիւ մէճլիսը խասը վիւքէլատա մէվգրի միւզաքէրէյէ վազ օլունմուշ տրբ։

Մ. Գաուլլա՝ խաթթը մէզքուր վարիտաթընն՝ պէհէր քիլօմէթրօ իչիւն 15000 ֆր.տան թէէսին օլընմասընը թալէպ իմմիշ, վէ մէպլաղը մէզքուրը թէնզիլինէ տաիր թարաֆը հիւքիմէթը Սէնիյէտէն վուգուպլան թէքլիֆէ մուվաֆագաթ իմմէմիշ օլարընը ճրհէմլէ, լարիհան մէզքուրէ՝ մէօլիսը վիւքէլաճա գապուլ պուլրուլմամիշ տրբ։

—Տէրսաատէթ Կաղ Շերբէթը թէնվիրիէսինին Եէտի գուլէտ ինշա իմտիրմէքտէ օլտրղը կազանէնին ամէլիյաթը խիթամ պուլտրընտան, շիրքէթը մէզքուրէ միւտիրի Մ. Սիմոն՝ ամէլիյաթը վագբայը թէտգիգ իլէ գապուլը գաթի մուգապիլ գէօրիսիսինին իյֆասը զրմինտա ֆէնին պիր գօմիսիօն թային իտիլմէսի Շէհր էմանէթինտէն թալէպ էյլէմէքլէ, էմանէթը միւշարէլէյհատան սէր միւհէնտիս Մէհմէտ էֆ. հազրէթլէրի վէ Նաֆիա Նէզարէթինտէն ֆէնն գալէմի միւֆէթթիշը ուժումիսի Սերվիչէն էֆ. վէ Թօքհանէի ամիրէտէն տիկէր պիր մէմուր՝ իճրան թէտգիգաթա մէմուր օլտրգլարընտան, պու կիւնլէրտէ Եէտի գուլէյէ կիտիպ կազանէյի մուայէնէ իտէճէքլէր տիր։

—Ալամէթը Ֆարիգա (ֆապրիգա մարգասը) Նիզամամէսինին 5ինճի մատտէսինտէ, ալընճագ բէսմին 2½ լիրատան 5 լիրայա գատար օլտրղը մուհարբէր օլուպ, պու իքի գրսմ բէսմտէն հէր պիրի նէ կիպի ահվայտէ ալընճաղընա տաիր սէրահաթ օյմատրղընտան, մատտէի մէզքուրէրինին լիւզուրը թաատիրի՝ Տէրսաատէթ Թիճարէթ Օտասը թարաքընտան Թիճարէթ Նէզարէթինէ ինճա իտիրմիշ, վէ նէզարէթը միւշարէյէյճաճ միւրաճաաթը վագբա գապուլ օլընրպ, բէսմը մէզքիւր հագգընտա գաթի պիր թարիհա եարբլմասը՝ Թիճարէթ մէճլիսինէ հէվալէ օլունմուշ տրբ։

—Եէտի գուլէ խարիճինտէ սուճուգճը Բէյթրընն 300 գբյէյի միւթեճամվուզ գօգմուշ վէ գուրտանմրշ սրղրը էթի պուլունտրղը՝ Իչիւնճիւ Տաիրէի Պէյէտիյէնին Սամաթիա մէվգիի սէր չավուշը Զիյա պէյ թարաքընտան կէօրիւլիւպ զապթ ու միւսատէրէ օլընարագ տաիրէյէ կէօնտէրիլմիշ, վէ օրատա պատէլ մուայենէ մէզքիւր սրղրը էյմինին պօզուգ օլտրղը Թիհագգուգ իտէրէք մէրգում Բէյթրընն ճէկպատ թային օլընմըշ վէ էյլէրը տախի տէնիզէ աթրըմըշ տրբ։

—Ամթպպահ ասքէրիյէտէն Գօզմա բաչա պիր վագթտան պէրու Էվրօբատա պուլունտրղը հալտէ տիւն Տէրսաատէթճէ ավտէթ էյլէմիշ տիր։

—Պու սապահ սաաթ 3½ բատտէլէրինտէ Սթամպօլտա Ազամ ալթընտա Եարբմ խան տէրունինտէ պիր օտատան հարիգ զուհուր իտէրէք, եալընըզ մէզքիւր օտա միւհթէրեգ օլտրղը հալտէ պատտրրրլմըշ տրբ։

—Սարբեարտա Աբրահամ բաչա հազրէթլէրինին հալասը Տիկին Թագուհի իլէ մուժահիլէյհանը մախտումը Սարգիս էֆ.նին գաթիլինտէն տօլայը մէվգուֆ պուլլանա Լազլարը սօն մուհաքէմէլէրի՝ պու կիւն մահքէմէի ճիկայէթտէ բուլէթ օլընճագագ տրբ։

—Պահրիյէ ֆէրիգանընտան Շիւքրի բաշա հազրէթլէրինին թահմին գօմանտասընտա օլարագ Մարմարա տէնիզինտէ մանօվրա իճրա իտէճէք օյան թօրբիլ վաբօրլարընը պիրինճի գբսմը՝ եարբն հէյդէլի ատասընա միւթէվեճճիհէն հարէքէթ իտէճէքլէր տիր։

—Կէնճ Բրիթան պէյին քէյֆիյէթը գաթիլինտէն տօլայը թահմին թէվֆիֆ ալընան քէսանտան Մազհար էֆ. Արապ Ղալիպ, Բըֆդի վէ Իպրահիմին ճինայէթը մէզքիւրէտէ զիմէտխալ օլմատրղլարը անլաշըլտրղընտան, մէրգուժան՝ միւսթանթիդին գարարը վէճճէլ տիւն սէրպէսթ պրրագրլմըշլար տրբ։

—Սամաթեատա Լէպլէպիճի քէօշէսինտէ գուլումճը Բաբել աղանն օղու ամթաթ Պետրոս՝ բազար էրթէսի ագշամը գօմյուսը քէսթէքճի Ցովսէփ աղանն խանէսի պաղչէսինտէ իչրէթի իտէր իքէն, արալարընտա հէր ն սըրլա պիր միւնազաա զուհուրիլէ աթթար Պետրոս՝ Գաֆէճճի պուչաղլյա Ցովսէփի պաչընտան թէհլիքէլի պիր սուրէթտէ վուրուպ եարալամը օյմաղա, Ցովսէփին պաչընտան ագան գանը տուրտուրմամագ վէ ճէրիհասընը թէտաֆի իմմէք իւզրէ կիճէնին սաաթ 6սընտա մէճրուհը մէրգումՄ. Փըրկիչ խասթախանէսինէ նագլ իսիմիշ տիր։

Ճարիճ Պետրոս՝ անիտէ ֆիրար իտուպ, օ կիճէ խանէսի՝ բօլիս թարաքընտան իքի տէֆա պասբլարագ հէր նէ գատար պուլունամամը իսէ տէ, էրթէսի սապահ ագրասասընտան պիրինին էվինտէ պիթթէվգիճ Պապը Զապթիյէ կէօթիւրիւմիշ տիր։

—Հէքքեարի սանճաղը միւթէսարրիֆլրընա թային օլունան վան մէքթուպճրսը սապրգ էնվէր էֆ.նին սէրիան մահաը սէմուրիյէթինէ ադիմէթինէ տաիր Տախիլիյէ նէզարէթինտէն Վան վիլայէթինէ պա թէլեկրաֆ էմր ու իշար պուլրուլմուշ տրբ։

—Գարաման գատապասընտա չէհրը հալին 17նճի կիճէսի պիր հարիգ զուհուր իտէրէք, պիր չօգ տիւքքեան վէ սաիր էպնիյէ եանմրշ, վէ վուգու պուլան խասարաթ՝ 50000 լիրա բատտէսինտէ թախմին օլունմագտա պուլունմըշ տրբ։

—Պալաթ հարիգ գէտկեճանընը մրգտարը մէճմուը 1003 նումուստան իպարէթ օլուպ, 80 ի՝ Իսլամ, էրմէնի, Բուս, վէ 923 իւ Եահուտի օլտրղը, վէ պունլարտան աչրգտա գալան 250 նումուսը՝ Պապը Սէրասքէրիտէն կէօնտէրիլէն չաղրլարտա իսքեան իտիլտիքլէրի, վէ քէնտիլերինէ տաիրէի պէյէտիյէտէն հէր կիւն էքմէք թէվֆի իտիլմէքտէ օլտրղը խապէր ալընմըշ տրբ։

—Շիրքէթը Խարիրէնին Լօնտրայա սրբարբլ իթտիկի 4 վաբօրտան 37 նիւմէրօյը վաբօրրն Տէրսաատէթ վիւրուտ իտիլպ Ինդա թէսմիյէ օլընտրղը մալիսմ տիր։ Մէզքիւր վաբօրլարտան 38 վէ 39 նիւմէրօյը վաբօրլար տախի Լօնտրատան հարէքէթ իմմիշ օլուպ, Ինդա վաբօրընն այնը օյան վէ սաաթտա 15 միլ մէսաֆէ եօլ ալարագտա պուլունան պու վաբօրլար տախի 15 կիւնէ գատար լիմանընմրզա մուվասէլէթ իտէճէքլէր տիր։

Տէօրտիւնճիւ 40 նիւմէրօյը վաբօր իսէ, հէնուզ ինշասը խիթամ պուլմատրղընտան, 20 կիւն սօնրա Լօնտրատան եօլա չըգարըլճագագ տրբ։

Իշպու 38, 39 վէ 40 նումէրօյը վաբօրլար՝ Շէ-ուրա, Նեվէ-եր վէ Ըհնպեր նավատրբյա եատ օլընճագլար տրբ։

—Օտուն Գարուսը հարիգինտէ խանէլերի եանան մէմուրիյը ասքէրիէնին տէրէճէի իհմիթյաճլարը՝ իանէի ասքէրիյէ գօսիսիօնընճա պիթթահգիգ, հէր քէսին իհմիթյաճընա կէօրէ իմմասը գարարլաչտրբրլան իանանթը տէֆթէրի՝ խաքիբաի Շահանէյէ արզ ու թագտիմ օլընմագլա, իանանթը մէզքիւրէնին թէվզրի հագգընտա պու քէրբէ իրատէի Անիյէ սուտուր իմմիշ, վէ եարընտան իմիպարէն միւհմ ածինը մէրգումէնին գօմիսիօնա ճէլպի իլէ իանանթը թէվզրի մուգարբէր պուլընմըշ տրբ։

Մ.ԷՆԻՒՕՐԱԿ օգուտնմըշ տրբ։

Գարատէնիզ սէվահիլի մուխպիրլէրիմիզտէն պիրի՝ թարաֆըմզդա պէր վէճճը աթի եազմըշ տրբ։

«Պրուսանընն մէշհուր իրէք պէօճէքճիլէրինտէն Ա. Զարիֆեան վէ մախտումը էֆ.լերին վէքիլի Զարիֆեան էֆ. Յ սէնէտէտէն պէրու Գարատէնիզ սէվահիլինտէ պուլընմագտա տրբ։ Ֆրանսանընն Մօնբէլիէ զըրաաթ մէքթէպինտէ հիւսնիւ թահսիլ իմմիշ օյան մումախիէյհ Զարիֆեան էֆ.՝ շաէսմէի մէտհ ու սիթայիյ օյան սայ ու դայրէթիյլէ խուսուսա պու սէնէ իրէք պէօճէքճիլիկինճէ պիր թէրագգիի ազիմ իսթիհսալինէ, վէ Բասթէօր ուսուլը ճէտիտէսինտէ էյլի թօհում եէթիշտիրմէկէ մուվաֆֆագ օյմուշ տրբ։ Պունտան գաթինագար Զարիֆեան էֆ. իրէք գօղասը հուսուլէ կէթիրմէնին պիլճիմէլէ էսրարընա էհալիի գուրալը թէմամյա վուգուֆտար իթմէկէ միւսարէաթ իթմիշ տիր։ Էֆէնտիի մումախիլյհին սայ ու իգտամաթը սայէսինտէ իրէք պէօճէքճիլիկինին կիւնտէն կիւնէ քէօրէտէ ինթիշար իտէրէք, հէվալիի մէզքիւրէ ֆագրը էհալիսինին հալի իսլահ օլունանագը մէմուլ տրբ։»

ԱԶԳԱՅԻՆ,

ՀՐԱՒԷՐ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆՍ

Ազգ. ժողովոյ Գ. Նխատ տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ ուրբաթ, 27 յուլիս, ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ։

Ատեանը պիտի բացուի ժամ ճիշդ 3ին եւ փակուի 6ին։

Կը հրաւիրեմք Ազգ. Երեսփոխանները որ հաճին առանց զանցառութեան ներկայ գտնուիլ։

Մնամ աղօթարար

Ի Բարձրագոյն Ատեան Ա.

Պորէր-էֆ Հոր

Պորէր-էֆէնի Փոխանորդ

Ն. Վ. ԱՐՍԼԱՆԵԱՆ

24 յուլիս 1890

ՕՐԱԿԱՐԳ

Ա. Երգիչ Ներքին Կանոնագրի Ազգային Ժողովոյ. (Շարունակութիւն էջ 3-ի)։

Բ. Առաջարկութիւն Ս. Պատրիարք հօր յայտագրի երկամեայ չրջանի տեւողութեան Կրօնական Ժողովոյ. (Շարունակութիւն էջ 3-ի)։

Գ. Կրթական Խնդիր. (Առաջարկութիւն Պէրպէրեան Ռ. Էֆենտիի)։

Ատենադպիր

Մ. Ճ. Մելիք-եան

— —

Կրօն. Ժողով տիւն սապահ Բաթրիգխանէտէ Սրուանձտեանց Գերեզ. Տ. Գարեգին Սրբազանը Ատենապետութիւնը թաղթընտա հաֆթարգ իճթիմարը ադտ իտէրէք, Օրակարգտաքի մէսէլէլերի բուլէթ ուքէսվիյէ իթմիշ, վէ եղճիւմէ Սինօպ վէ Քէօսթէնճէ բարգալարընն մէսէլէլերիյէ մէշղուլ օլմուշ տրբ։

Տիւն Կրօն. Ժողովն իճթիմարտան սօնրա սաաթ 6տա Ղազարոսեան Սահակ էֆ.նին Ատենապետութիւնը թաղթընտա Խառն Ժողով ադտ իճթիմա իտէրէք, պաղը մէսաիլը միլլիէնին բուլէթիյլէ իչթիղալ էյլէմիշ տիր։

— —

Պու սէնէ սեպտեմբերին 30ընտա Վարագայ Ս. Խաչ եօրթուսընտա վեհ. Տ. Մակար Սրբազան Կաթողիկոս հաղրէթլէրի՝ էջմիածինտէ Ս. Միւռոն Օրհնութիւնը իճրա իմմէք նիյէթինտէ պուլընըյոր։

— —

Էրզրում Առաջնորդ Իւթիւճեան Գեր. Տ. Գէորգ Մ. վարդապետ տիւն սապահ Մագրիքէօրիւնէ ադիմէթ իտէրէք, Բաթրիգ Ամեն. Տ. Խորէն Սրբազան հաղրէթլէրիյլէ միւլագաթ իմտիքաէն սօնրա, վագը օյան տավէթը մախսուսէյէ իճապէթէն էօյլենտէ տէ Խառն Ժողովտա հաղրը պուլընմըշ տրբ։

— —

Ճուսա էրմէսի կիւնքի Նիւսխէմիզտէ Պէրպէրեան մէքթէպինին թէվզիի միւքեաֆաթ բէսմի նագլ ու թարիֆ օլընտրղը սրրատա, «ա ս ը Հ ազգը թէրագգիյաթը» հագգընտա թիւրքճէ իսրատ նումէգ իտէն չակիրտին իսմի Ցովհաննէս Մարգարեան տէնմիշ իսէ տէ, պունդն սէհվ օլուպ, չակիրտը մուսամիլէյ՝ պու սէնէ իքմալը թահսիլ իտէն չակիրտանընն ճէտվէլը էսամիսինտէ միւնտերիճ եզգիրի թալէպտէն Մուրատ օղլու Պողոս էֆ.նին մախտումը Օնիկ Մուրատեան օրտրղը մուախխէրէն խմիիպար օլունմըշ տրբ։

Քէզալիք մէզքուրը նիւսխէ վէ պէնտիմզտէ միւնտերիճ պիրինճի միւքեաֆաթա նաիլ օյան չակիրտանընն ճէտվէլը էսամիսի միյանընտա Վահան Մոստիչեանընն իսմի գիքը օլընմասը տախի սէհվէն ունութրրմըշտրբ։

ՊԱՏԳԵՐ

ԹԻՒ 7 ՅՈՒԼԻՍ 15

Բուլանդ-էսնինի

1. Ճանապարհորդութիւն ի Զահան գաւառ.
2. Պիսիդեայ իմաստասիրի վերջօրեայ.
3. Արաբերէն.
4. Ի՞նչ է ցաւն.
5. Մարկոս Պորկիոս Կատոն համարակալն.
6. Գիտական.

ՀԱՅԸ ՀԱՅՐԸ

ԷՎՐՕՊԱ ԲՈԼԻԹԻԳԱՍԸՆԸՆ ԶԱՑԻՑ ԹԱՐԱՑԱԼԱՐԸ

Էվրոպատա հայը հայրերն մուհամեդական մայրապետության թէչքել իսլիմիզ օլան Իթթիֆաքը Միւսելլեսին՝ Էվրոպա խարիթասընին չիմտիքի հալինին պոզըլմասը սայէսինտա վիճուտ պուլանճաղ օլան իւմիտլերի թէչվիզ իթթէմէսի մուճիպը թէաճճիւպ օլամաղ։ Քամանդ իթթիֆաքը Միւսելլեսին Էվրոպայա իթտիկի խոս ՀԷՅԼԵՐ հագընտա մէզքիւր իրենց իրենց մէն սուպ կազէթալարտա հէր կիւն օգունմագտա օլան մէտհիյէլեր՝ Էվրոպա միլլէթլէրինտէ միլլէթլեր մեսէլէսինճէ ուիքամ պիր ֆէտաքեարլըղ պիւէ իխթիյար իսլիմսիսին մուճիպ օլամայօրլար։

Պու հալ՝ ճիտտի պիր իլմէ եանի թարիխ (Պոտոնիւ) իլէ իլմ-իւլ-լիսանա (Լիսանսիզլիք) միսթէնէտ օլան միլիէթ ֆիքրինին՝ Էվրոպանըն միսթէլիֆ մեմալիքիտէ կիթտիքճէ քէսպը գուվվէթ իթտիկինի կէսթէրիյոր։

Իւչիւնճիւ Նաբոլէոն՝ Էվրոպա բոլիթիգասընը խէյալաթա—եախոտ խէյալաթը Էվրոպա բոլիթիգասընա—թաթպիգ իթմէկէ չալըշըրը սրբատա ըմտուլէրէք (ալտոդոքտ) ուսուլինի իհտաս էյլէմիշ իտի։ Ալտոդոքտ ուսուլի պիր եերէ թօբլանմըշ, վէ պիր հիւքիւմէթ թէչքիլ իթմիշ օլան պիր դալէպէլիկին պիր «բոլիթիգա միլիէթի» թէչքիլ իթմէսի իտի։ Պու էսաս իզթիգասընճա՝ Ֆրանսա թէպասընտան օլան հէր չախս Ֆրանսըդ, վէ Աւսթրիա թէպասընտան օլան հէր չախս Աւսթրիալը վէ Ալէմանիա թէպասընտան օլան հէր չախս՝ Ալէման տրը։ Ֆրանսըդ, Աւսթրիալը, Ալէման իսմլէրի՝ գավմ իսմլէրի օլմալըպ, բոլիթիգա-միլիլէթլէրի իսմլէրի տրը։ վէ Իւչիւնճիւ Նաբոլէոնըն թուտտըղը մեսլէք էօյլե պիր սուրէթտէ իտի քի՝ նէթիճէսի գավմիլէթ վէ լիսան էսասընընն պու եէնի ուսուլէ թէհավվիւլ իթմէսի օլաճաղը անլաշըլմագտա իտի։

Բոլիթիգատա պու էսաս հալէա պագի վէ պէրտէվամ տրը։

Թարիխին թէպէտտիւլաթը՝ գավմլարը էօյլե պիր սուրէթտէ գտրըշտրմըշ տրը քի—մէզհէպլերի իգթիգասընճա իչլերինէ խարիճտէն ունսուր գարըշմասը միւմքին օլմայան եէհուտիլէր իլէ, բոլիթիգաճա պուլընտրգլարը հալ սէպէպիլէ պաշղա գավմլար թարաֆընտան բաղկէթ իտիլմէսինէ իհթիմալ վերիլմէմէյէն քիւչիւք միլլէթլեր իսթիսնա իտիլտիրլերի հալտե—Էվրոպատա հէման հիչ պիր միլլէթ էճնէպի ունսուրլարընտան արի պիր ասալէթ իտտասընտա պուլընմագ։ «Պէօյիւք պապի սրբա ֆամիլեա մուհապպէթին տէն սոնրա լիսանը մատէրղտտա վէ ֆամիլեա ֆիքրինին տահա վասիպիր տապիրէ տախիլինտէ անլաշըլմասը տէմէք օլան գավմիյէթէ օլան մուհապպէթ օլուպ, պու հիսսին թէչվիգ իտիլմէսի՝ մէվճուտ օլան հիւքիւմէթէ վէ միլլէթին բոլիթիգաճա թէչքիլաթընա օլան մուհապպէթի տէ թէչվիգ իտէր։

Պիր նիւմունէ օլմագ իւզրէ Ֆրանսատա էէսթէրտիիմիզ պու հալ՝ սայիր Էվրոպա մեմալիքինտէ, վէ պա խուսուս Իթթիֆաքը Միւսելլեսէ մէնսուպ գրթարտա տա քէնտի թէէսսիրինի գուվվէթլի պիր սուրէթտէ իպրազ էյլէմէքտէ տիր։

Թրիէսթէ չէհրի իլէ Թրէնթէն վիլայէթինտէ Իթալիան ունսուրընն քէնտի գավմիյէթ վէ լիսանլարընա օլան մուհապպէթլերի՝ նէ՝ Իթալիանն Աւսթրիա իլէ ագտը իթթիֆաքիթմէսի, նէ՝ տէ Աւսթրիա թարաֆընտան իճրա օլընան չիտտէթլի թէտպիրլէր իլէ գաթլ օլմայօրլար։

Պիլաքիս՝ Թրիէսթէ չէհրի իլէ Թրէնթէն էյալէթինտէ պուլընան Իթալիանլարընն պու թէմայիւլի իլէ, թէմայիւլը մէզքիւրը թէչվիգ էյլէմէք իւզրէ Իթալիատա իճրա օլընան նիւմայիշլէրին կիթտիքճէ արթմասը՝ Իթթիֆաքը Միւսելլեսին պագասը նօղթամ նաղարընտան ատէթա պիր թէչվիքէ հալինի քէսպ իտիյօր։

Բրօ Բռիէ (Հանի վաթան իչին) նամ չիքէթին պու քէրբէ Աւսթրիա տէվլէթի թարաֆընտան լաղվ իտիլմէսի՝ «Ֆու պապտէ զայէթ մանատար եէնի պիր էմբէ թէչքիլ էյլէմիշ տիր։

Մագ տրրը իտարէսի Թրիէսթէտէ պուլընան Բրօ Բռիէ՝ չիրքէթի՝ Իթալիանլըդ ֆիքրինի աչըգտան ա չըղա իլան իտէրէք, Աւսթրիա մէնաֆիինէ խուսուսէթ վէ մուխալէֆէթ կէօսթէրմէքտէ իտի։ Աւսթրիա տէվլէթի՝ մէզքիւր չիրքէթի լաղվ իտէրէք — ինքեարը զարը գապի օլան — սարիհ պիր հագդտան իսթիֆատէ էյլէմիշ տիր։

Ֆագաթ Բրօ Բռիէ՝ չիրքէթինին լաղվ իտիլմէսինտէն հասրլ օլաճագ նէթիճէ պաշդա պիր մեսէլէ տիր։

Թրիէսթէ վէ Թրէնթէնտէ պուլընան ասլէն Իթալիալը էհալինին կէօսթէրտիկի թէմայիւլին մաշզա Բրօ Բռիէ՝ ճէմիյէթինին վիճուտընա վապէսթէ օլտրըզ զանն օլընամագ։ պիլաքս Բրօ Բռիէ՝ ճէմիյէթինին վիճուտը՝ պու թէմայիւլին խարիճի էմարէլէրինէն պիրի իտի։

Շիմտի չիրքէթին լաղվ իտիլմէսի լէ խարիճի էսէր մահվ օլընը յօր։ Ֆագաթ բուպ ասրը միւթէճավուզ պիր միւտտէթտէն պէրու ճէրէյան իտէն ահվալ՝ Թրիէսթէ վէ Թրէնթէն Իթալիանլարընն Իթալիա գավմիյէթինէ օլան մուհապպէթլէրինին զայիլ օլմասը հէման իմքանսըզ օլտրըզ հագդտան չիպգհէյէ մահալլ պրագմամըշ տրը։

Աւսթրիա հիւքիւմէթի՝ Բրօ Բռիէ՝ իլէ պէրապէր Մ. Պօնկինին թահթը բիրասէթինտէ պուլընան Ֆանթէ Ալկիէրի նամ ճէմիյէթի տէ լաղվ էթմիշ օլտրըզընտան, պու հալ՝ մէզքիւր ճէմիյէթին ըէխսի Մ. Պօնկի թարաֆընտան չիտտէթլի պիր բրօթէսթայա սէպէպ օլմայօր տրը։

Ֆանթէ Ալկիէրի ճէմիյէթի՝ Իթալիան գավմիյէթ վէ լիսանընն մուհաֆազասը էսասը յա մէշքել իտիլմիշ օլուպ, կէրէք Իթալիա տախիլինտէ, կէրէք Թրիէսթէ վէ Թրէնթէնտէ չիպէլէրի վէ քիւլլիյէթլի ադասը վար իտի։

Էկէր Ֆանթէ Ալկիէրի չիրքէթի եալընը պիր Թարիխ մեսէլէսի օլան գավմիյէթ էսասընտան, վէ Իթալիան լիսանընն մուհաֆազասընտան պաշդա իտտաստա պուլընմասա ի տի, Աւսթրիա տէվլէթինին մէզքիւր չիրքէթի լաղվ իթմէկէ լիւզում կէօրմէյէճէկի մուհագագ իտի։

Ֆագաթ Ֆանթէ Ալկիէրի չիրքէթի՝ Էվրոպա խարիթասընտա ուիքամ պիր Թահհիկ իճրասը յա Թրիէսթէ չէհրի իլէ Թրէնթէն էյալէթինի տէ Իթալիայա մախսուս պոյա իլէ պոյալամագ դալրէթինի կէսմէրմիշ տիր քի՝ պու արզուէն ասարը կէօրիւլմէճէ՝ Աւսթրիա տէվլէթինին արթզդ կէօդ դաբամարպ մէզքիւր չիրքէթէ էճհիյէթը տախիլիյէ վէ խարճիյէյի իխլալ իտէր պիր Թէչքիլաթ նաղարըյա պագմասը, վէ անը լաղվ էյլէմէսի հէման զարուրի իտի։

Ֆագաթ պագընը էրիսը ճէմիյէթ Մ. Պօնկի պագընը Ֆոնթանէլ կազէթասընտա նէյը իթթիկի պիր մէգալէտ նէ՞ տէյօր։

«Ֆանթէ Ալկիէրի ճէմիյէթի՝ միհիմմ պիր մագսէտ, եանի Իթալիա քիթապէթ վէ մուհապպէթինի՝ մուգատտէմա իսթիլա էյլէմիշ օլտուղը մէմալիքտէ մուհաֆազա, վէ զայիլ օլտրըզ մէմալիքտէ էէնիտէն իպգա էյլէմէք ֆիքրինէ խըտմէթ իտիյօր։ ճէմիյէթիմիզին նէյրը Նուֆուզ իթմէք իսթէտիկի գրթալա բրը պիր գաչր ճաղրաֆիա նօղթամ նաղարընտան Իթալիա Նիմ-ճէզիրէսի պէլտէյէրինտէն օլտրգլարը հալտե, բոլիթիգա նօղթամ նաղարընտան Իթալիա գրալըզը մէմալիքինտէն տէյիլ տիրլեր։ պու գրթալարտա Իթալիա Նուֆուզընը մահվ իտտուպ, էէրինէ քէնտի Նուֆուզընը Ֆրանսայա էյլէմէք իսթէյէն միլլէթլեր պիպգ մուխալէֆէթ իտիյօրլար՝ ֆագաթ պու մէսէլէտէ հագդ պիպգիմ օլտրըզը ճիհէթլէ՝ պու եօլտա պիր մուխալէֆէթ կէօրիւլմէսի՝ պիպգի մէսլէք վէ ֆիքրիմիզտէ սէ պաթա թէչվիգ էյլէյէճէք մէվատտան տրը։»

* * *

Էվրոպատա միլիէթ նօղթամ նաղարընտան միհիմմ օլան մէսէլէլերին պիրի տէ՝ ախիրէն Պօհէմիատա՝ էֆքեարը ումումիյէյի էէնիտէն իշղալ իթմէկէ պաշլամըշ տրը։

Պօհէմիատա Ալէման վէ Զէհ ուն սուրլարը արասընտա պիր իթթիլաֆ հասրլ իթմէք իւզրէ՝ կէչէնտէ իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժոզէֆին հազրէթլէրինին էմրիյլէ, Աւսթրիա պաշվէքիլի գօնթ տր Թաաֆէնին բրիասէ թահհընտա միւխթէլիֆ պիր գօմիսիօն թէչքիլ օլընարագ, պիր սուրէթը իթթիլաֆիյէ ագտ իտիլտիկի, վէ պունըն իւզրինէ Ալէմանյար իլէ Զէհլիլերին արթզդ Պօհէմիատա գարտաշճա կէչինէպիլէճէքլերի իւմիտ օլընտըզը մալիւմ տիր։

Կիւնտէն կիւնէ գուվվէթի արթմագտա օլան Եէնի-Զէհ ֆըրգասը, պու սուրէթը իթթիլաֆիյէյի բէտտ իտէրէք, Պօհէմիա էֆքեարը ումումիյէսինի օնա գարշը թէչվիգ էյլէմէքտէ օլտրըզը ճիհէթլէ, Էսկի Զէհ ֆըրգասընն բէյիսի Մ. Բիէկէր՝ բոլիթիգա ալէմինտէն չէքիլմէկէ մէճպուր օլմուշ, վէ Զէհ էֆքեարը ումումիյէսի՝ կիթտիքճէ՝ Ալէմանյար իլէ պարբշմագ տէյիլ, պիլաքս անլերէ գարշը բէգապէթէ տէվամ էյլէմէք թէմայիւլաթընը կէօսթէրմէքտէ պուլընմըշ տրը։

Ալէման ունսուրը տա՝ Եէնի-Զէհ ֆըրգասընն մուխալէֆէթինէ մուգապէլէի պիլմիսլ սուրէթիյլէ գարշը գօյմագաղ գարար վէրմիշ օլտրընտան, Պօհէմիատա Ալէմանյար իլէ Զէհլիլերին եագընտա եէնիտէն գարշը գարշըյա պուլընճագ։ պիր սուրէթ՝ գարշը գարշըյա պուլընճագ։ պիր չէյ տիր։

* * *

Ալէմանիանընն Բոզէն էյալէթինտէ, Բուսիատա, Թրանսիլվանիատա, Շլէզվիկ-Հոլշթայնտա, վէ տահա պիր չօգ մահալտէ՝ պէօյլէ միհհիմմ միլիէթ մեսէլէլերի՝ բոլիթիգա ալէմինճէ—խուսուսիյլէ խսթիգալ նօգթամ նաղարընտան— մուճիպը իշթիղալ օլտրգլարը կէօրիւլիր։

Շիմտի բոլիթիգա ալէմինի իշղալ իտէն Պուլկարիսթան մեսէլէսի իլէ, Ինկիլթէրատա պու գատտար մուխալէֆէթ օղրայան վէ պունճա միպահասաթա մէյտան աչան Իռլանտա մեսէլէսինին տէ պու մեսէլէ տէն իպարէթի օլտրգլարը գապիը ինքեար օլամագ։

Շիւպհէ եօգ քի՝ հէր ֆըրգա թէչգպիւսինտէ օլտրը կիպի՝ պու մեսէլէլերտտ տէ իֆքրաթ էսէրլերի վէ իֆքրաթքեարանէ թալէպլէր վար տրը։

Ֆագաթ սուլէրն մուհաֆազասը իչիւն պիր իթթիֆագ թէչքիլ իտիլմիշ օլան չու զէմանտա Էվրոբանընն չիմտիքի թէչքիլաթընա խիլաֆկիր պիր չօգ պէօյլէ ֆըրգարար մէվճուտ օլմասը՝ ֆէվգէլատտ չարանը տիգգաթ պիր հալ տրը։

Իրմին թէրագգէյաթը, թարիխ հագգընտա իճրա օլընան թէտգիգաթ՝ Էվրոբանընն բոլիթիգաճա միւվագէնէսի իւզերինէ գավմիյէթ մեսէլէսինին տէ պէօյիւք պիր թէէսիրի կէօրիւլմէսինի մուճիպ օլմուշ տրը։

Թրիէսթէ վէ Թրէնթէնտէ, վէ Պօհէմիատա կէօրիւլէն հալլէր պու թէէսիրին էսէրլէրի տիրլէր քի՝ բոլիթիգա էրպապը իչիւն հալիզ օլտրգլարը էհէմմիյէթի՝ թարիխ ու պէյանտան միւսթաղնի տիր։

ՆՈՐ ԴԱՍԱԳՐՔԵՐ

ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ Ի Ց. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆԷ

Տեղագրութիւն Կ. Պոլսոյ և շրջակայից, յատակագիծ պատկերով Վ ոսփորի։— Աշխարհագրութեան ուսումն՝ ըստ նորագոյն մեծատաք տեղագրութիւնէ սկսեալ։ Համար անհրաժեշտ դասագիրք մ'ի պէտս Պոլսոյ վարժարանաց։ կը ծառայէ նաև իբր ընթերցանութեան գիրք ժողովրդեան. գոյնի մարգոց համար ոնի Յաւելուած մը Կ. Պոլսոյ խաներուն ընդհանուր ցուցակը 100 դրշ.

Աշխարհագրութեան Նախապատրաստական դասագիրք. Բնական, Ուսումնական և Քաղաքական։ Բ. տպագրութիւն հիմնովին բարեփոխեալ և ճոխացեալ մանկավարժութեան նորագոյն պահանջմանց համաձայն.— Մասնաւորապես ընդարձակ կը խօսի Օսմանեան Պետութեան, ինչպէս նաև գոյգն երկրներու Կովասի և Պարսկաստանի վրայ 3 դրշ.

Թուագիտութեան Նախապատրաստական Դասագիրք. Մտաւոր և Գրաւոր. Դ. տպագրութիւն.— Մանկավարժական նոր և գիւրաւոյց եղանակաւ պատրաստուած և մանկական բազմաթիւ պարզ և ընտանի խնդիրներով ճոխացած 3 դրշ.

Թուագիտութեան Նոր Դասագիրք. Տեսական և գործնական. Մանկավարժական նոր և գիւրաւոյց եղանակաւ և պարզ ու գիւրամատչելի ապացուցութեամբք պատրաստուած. կը բաժնուի երեք մասերու.

Մասն Ա.— Զօրս գործողութիւն ամբողջ թուոց, 650ի ճոտ հրահանգներով և գործնական խնդիրներով. Բ. տպագրութիւն բարեփոխեալ և ճոխացեալ 4 դրշ.

Մասն Բ.—Զատք, կշիռք և գրամք. Տասնորդական կոտորակք. Յատկութիւնք թուոց. Հասարակ կոտորակք. Թուրքիոյ հին և նոր չափուց և կշռոց բաղդատութիւն. Նոյն չափուց և կշռոց գիներուն բաղդատութիւնք. մոտ 500 հրահանգք և գործնական խնդիրք. Ամբողջ. 4 դրշ.

Ա. և Բ. Մասունք միասին կազմուած 7½ »

Մասն Գ.— (Մաքոյ նիրքեր.)

Հեղինակին հասցէն. Յովհան Գ. Փալագաշեան, Կ. Պոլիս, Ուզուն Զարշը-դարշը, Փոստդրիչ Եբուանդ էֆ. Փալագաշեանի խանութը, թիւ 402. 20—19

ՀԱՎԱՏԻՍԱԲԸ ԽԱՐԻՃԻՑԷ Վէ ԲՈԼԻԹԻԳԸՑԷ

Գրպրըզտան իշար օլընտըզընա կէօրէ, ճէզիրէի մէզքիւրէտտ պիր խալը միւհիմմաթ վէ էտվամբը հարպիպէ փիւրուտ իթմէքտէ օլուպ, պունտան՝ Ինկիլթէրրա հիւքիւմէթինին մէզքիւր ատալը պիր մէվգբի ասքէրի իթթիֆազ իթմէյէ գարար վէրմիշ օլտրզը մանասը իճրաճ օլընը յօր։

Իթալիա հիւքիւմէթի՝ Արապիսթանն զարպ ճիհէթինտէ վուգուպուլան էսիր թիճարէթինի մէն իթմէք մագսէտիյլէ Եէմէնին իսքէլէսի օլան հիւտէյտատա պիր գօնսօլօսլըգ թէէսիս էյլէմիշ իտի։

Մէսէրիօր դը Բոմն պէյանընա կէօրէ, ախիրէն Աֆրիգատա զուհուրա կէլէն վէգալի իւզերինէ, զալիպա մէզքիւր գօնսօլօսլըգ իւղա օլընարագ, էսիր թիճարէթինին բէք զիյատէ ըէվաճը օլտրզը վէ Իթալիանընն պու քէրբէ հագգը հրվայէ իսթիհսալ էյլէտիկի Սօմալի սահիլինէ նագլ օլընճագ տրը։

Բէրլինէրէնսընն պէյանընա կէօրէ Իթալիա հիւքիւմէթի՝ Պէտուին վէ Ֆիսմարօ պրունպրը արասընտա վէ

(36

ԶԷՎՃ ՎԷ ԳԸՍԳԱՆՃ ԶԷՎՃԷ

ՄԻՒԷԼԻԾԻ

ԷՄԻԼ ՐԻՇՊՈՒՐԿ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Մ. տը Գարմէյլ արթզդ եէրինտէ օթուրամագ օլույօր իտի։ Պէնզի ութմըշ, նէ՝ տիւչիւնճէկինի չաշըրմըշ օլտրզը հալտե չէտիտ պիր թէլաշ ու հէյէճանլա թասամ սալօնընն էթրաֆընը տէօնիյօր իտի։

Արման՝ քէնտի քէնտինէ։—Կէլմէյօր, պու նէ՞ տիմէք տիր։—տիմէքտէ, վէ հէր տագիգա սաաթա պագարագ։—Ամամա պու նէ՞ տիմէք։—տէյու թէքրար իթմէքտէ իտի։

Սաաթ սէքիզի վուրտու։

Օ զէման Մատամ տը Գարմէյլ՝ Մօնթբրօնընն թա եագընընտա իտի։

Արման։—Պու նէ՞ պէրպատ չէյ։—տէյու հայգբրարարագ պիրտէն պիրէ սալօնա վէ օրատան եաթագ օտասընա կէչտի։ Մէզքիւր օտայա կէչինճէ Մատամ Գարմէյլին պրագմըշ օլտրզը մէքթուպ քեաղրտը, գալէմ վէ օգգա կէօզիւնէ իլիչէրէք։—Վա՛յ, եազը եազմըշ։—տէտի վէ մէքթուպը վէ քեաղրտը վէ իւզերինտէքի «Մ. տը Արման տը Գարմէյլը ատրէսինի կէօրիւնճէ պիր նիտա սալը վէրտի վէ պիթիւն վիճուտը թիրէմէյէ պաշլարը։

Գարբսը՝ տիչարը չըգմազտան էվվէլ խըտմէթքեարլարա պիր չէյ տէմէմիշ վէ քէնտիսինէ պիր մէքթուպ եազմըշ իտի։ Գունըն սէպէպի ամամա նէ՞ իտի։ օ՞ղմայա քի պիր ֆէլաքէթ վագը օլսուն։

Արման տը Գարմէյլ թիթրէյէրէք մէքթուպը էլինէ ալտը, զարֆը եըրթտը վէ մունտէրիճաթընը օգուտը։

Էվվէլա օգուտըղընտան պիր չէյ անլայամատը։ սոնրա պիր տահա օգումագա պաշլայըպ, գալպինտէ պիր ըզտըրրագը չէտիտ հրսս իթտի։ Գանը գաֆասընա չըգըյօր վէ գուլագ թօզլարը չէտիտէն չարբըյօր իտի։

Օգումասընը պիթիրտիքտէ, գապա պիր սէպէպ պիր նիտա սալը վէրտի, սէրլոշ կիպի սալանը վէ պիր սանտալա իւզերինէ եըգըզը վէրտի։

Պէտպախթ ատամմըղազ թագաթֆէրսա օլմուշ, ագլը պաշընտան կիթմիշ, մէէյուսկէթէ էլէրինի ալընա գօյմուշ վէ ալընը սոուգ սոուգ թէրլէմէյէ պաշլամըշ իտի։

Գարբսը քէնտիսինի պրագէյօր իտի։ ամապա պունըն իմքեանը վա՞ր մը իտի։

Գունա ինանմագ իսթէմէյօր իտի, վէ լաքին էլան եէտինտէ թութտըղը մէքթուպ, օ տէհշէթլի մէքթուպ քէնտիսինէ պէօյլէ պիր չէյ խապէր վէրյօր իտի։

Ամապա էլլէն՝ քէնտիսինի, վագը օլան խաթա վէ գապահաթընտան տօղայը պէօյլէ՞ մի թէէտիպ վէ միճազաթ իտիյօր իտի։ Հալ պու քի մէրգումէ՝ քէնտիսինէ ագիվ իթմիշ իտի։ Պու նէ՝ տէհշէթլի չէյ։

Պիր սէնէ մէրգումէյի կէօրմէմէք, հաթթա մէքթուպ պիլէ եազմամա՛գ, գարը պէօյլէ խաթէյօր իտի։ Պու այրըլըզը Արման գապու լ իտճէ՞ք մի իտի, վէ էկէր Մատամ տը Գարմէյլին պու թաղպինէ իթաաթ իթսէ իտի, պիր սէնէ նէ՞ եարաճագ իտի, քէնտի հալի նէ՞ օլաճագ իտի։

Շիւպհէսիզ պիր ճէզայա միւսթահագգ իտի, լաքին գարբսընընն վէրտիկի պու ճէզա բէք չօգ տէյլի՞ մի իտի։

Արման պու թէֆիքքիւրաթա տալմըշ իքէն, պիրտէն պիրէ այագա գալգտը, մէքթուպը ճէպինէ գօյտու վէ կէօզ եաշլարընը սիլտի։

Պատէհու թասամ սալօնընա ավտէթէ չընղրրաղը չալըպ օրթա խըտմէթճիսինի չաղրտը, վէ մէրգումէ անիտէ կէլտիքտէ, Արման՝ սիւքիւնէթը հալտե կէօրիւնէրէք խըտմէթքեարընա տէտի քի,

—Մատամ տը Գարմէյլ տիչարը չըգմաղընտա սիզէ պիր չէյ սէօյլէմէմիշ, լաքին պանա պիր մէքթուպ պրագմըշ, պու մէքթուպը չիմտի քէնտի օտասընտա պուլտուտ։ Իչպու մէքթուպտա, պինէֆշա պու ագչամ Թրուայա ավտէթ իթմէյէ գարար վէրմիշ օլաղընը խապէր վէրմէքտէ օլտրզընտան, արթզդ քէնտիսինէ պէքէյէյէճէք իչիմիզ եօգ տրը։

Խըտմէթքեար՝ Թէաճճիւպինի սէթր խէմէյէրէք։—Եիֆէնտի, թաամը չիմտի կէթիրէլի՞մ մի։

Արման։—Պօչ չէյ տիր, եէմէք եէմէյէճէյիմ, գարնըմ աճ տէյիլ։

Խըտմէթքեար։—Լաքին, էֆէնտի։ ։ ։

Արման։—Բէք ալէա, չիմտի տիչարը չըգաճաղըմ։

Ուշագ չէքիլտի կիթտի։

Եիրմի տագիգա սօնրա Մ. տը Գարմէյլ՝ Լէոնթին Տիւբրէնին խանէսինէ միւսսէլէթ իտիյօր իտի։

Լէոնթին՝ տիչարը խսթիղրապ վէ թէհայյիւր օլարագ։—Մ՛իզ, սի՞զմիսինիզ։

Մէրգումէ կէնճ գարը՝ չօճուղը քիչիճէք եաթագընա եաթբրմագ իչիւն սոյունտրմագ իւզրէ պուլընընյօր իտի։

Զօճուգ՝ մինի մինի վէ թօմպուլ թօմպուլ չըպլագ գօլլարընը պապասընա տօղրու ուզաթարագ պիր մէսէրրէթլէ։—Պապա, պապա, պապամ տը։—տէտի։

Մ. տը Գարմէյլ չօճուղը գուճաղընա ալըպ սէվտիքտէն սօնրա անասընընն գուճաղընա վէրտի։

Լէոնթին՝ կէօզ իշարէթիյլէ աչըգընը սօրուշտըրարագ վէ թէքրար իտէրէք։—Սի՛զ, սի՞զմիսինիզ։

Արման՝ օթուրարագ։—Էվվէլա չօճուղը եաթբրընըզ։—տէյինճէ, կէնճ գարը՝ չօճուղըն թէքմիլ բուպալարընը չըգարըպ անը պապասընա տօղրու էյրէրէք թէքրար էօրիւպ սէվտիրտիքտէն սօնրա չօճուղը եաթբրտը, վէ պատէհու Մ. տը Գարմէյլին գարշըսընտա օթուրտու։

Մ. տը Գարմէյլ՝ բէք հիւզիւնլի վէ բէք թէյլաշը իտի։

Լէոնթին։—Արման, վէսվսէ իտիյօրըմ, գալպիմտէ պիր սըգընթը վար։ Նի՞չիւն կէյտինիզ։ Նէ՞ օլտու, նէ՞ կէչտի։

Արման՝ աղըր աղըր ճէպինտէն մէքթուպը չըգարըպ Լէոնթինէ վերէրէք։—Օգույընըզ, օգույընըզ։—տէտի։

Կէնճ գարը՝ պիրինճի սաթրլարը օգուր օգումագ, պէնզի բէք ֆէնա պիր սուրէթտէ սաթտը, վէ մէքթուպը օգույուպ պիթիրտիքտէ ուզուն պիր ահ չէքտի։

Արման։—Էյիճէ անլատընը՞զ մը։

Գարը՝ պաշընը սալլայարագ ճէվապ վէրտի։

Արման։—Սիզին բէյինիզի անլամագ իսթէյիմ, Լէոնթին, պունա նէ՞ տէրսինիզ, նէ՞ բէյ վէրիրսինիզ։

Լէոնթին։—Մուվաֆագաթ իթմէյիսինիզ, Արման։

Արման։—Մուվաֆագաթ մը իտէյիմ, նէ՞ տէյօրսընըզ, Լէոնթին։

Լէոնթին։—Նէ՞ տէյէճէյէմ, պէօյլէ լաբմ տրը, պէօյլէ եաբմանըզ իգթիգա իտէր։

(Տէվամ)

Մէրգա, Գրավա վէ Մակատիգօ չէհրլէրի տախի տախիլ օլորզը հալտե Ագիրիգատա մալիք օլորզը 1200 քիլօմէթրօ արազիսկին իտարէ իթմէք մէմուրիյէթիլէ 25 միլեօն ֆր. սէրմայէլի պիր պէօյիւք գումբանեա թէչքիլ իթմէք նիյէթինտէ իմիշ։ Հապէշիսթանըն ճէնուպ ճիհէթինէ գատար տախիրը մէմալիքին մէրքէզը Թիճարէթի՝ մէզքիւր 3 չէհրլէր իմիշ։ Գու թագտիրլէ, Իթալիանըն նուֆուզը՝ մէմալիքը մէզքիւր էմթաասրը սահիլէ նագլ իտէն նօկալ, Եէպէլի վէ ժուպա նէ հիբլէրի հէվալիսինտէ 850000 միւրէպպա քիլօմէթրօ արազիսէ ճարի օլաճագ տրը։

——

Ալէքսանիա իմբրաթօրը իլէ Իթալիա գրալըրն պիր քերրէ տահա միւլագաթ իտէճէքլէրինի, վէ մահալը միւլագաթըն իմբրաթօրը Բէթերս պուրկտան ավտէթինտէն սօնրա գարալաշտըրըլաճաղընը Ֆանֆուլա բի վայէթ իտէյօր։

——

Բրէնս Ֆերտինանտ՝ կէչէն ճուսա էրթէսի կիւնիւ Վիէննայա մուսվասէլէթ իթմիշ օլուպ, միւշարէլէյհ՝ Սոֆիայա կիթմէզտէն ագտէմ Մաճառիսթանտա վագը էմլաքընա ազիմէթ իտէճէք տիր։

Գուլկարիսթան հարպիյէ նազիրը միրալայ Մութգուրօֆ՝ Վիէննայան Սօֆիայա ավտէթ էյլէմիշ տիր։

Շարգի Ռումէլի վէրկիսինին պուլնտան պէօյէ մունթազամէն թէսվիյէսի իչուն Մ. Սթամպուլօֆ թարաֆընտան Սօֆիա Միլլէթ Պանգասընա պու քերրէ էմր վերիլտիկի Սօֆիատան եազըլմըշ տրը։

——

Զանզիպար հիւքմտարը թարաֆընտան պու քերրէ նէյը օլնան պիր էմրնամէտ, էսիր թիճարէթինինպիւթիւն Զանզիպար մէմալիքինտէ տէ գաթիէն մէմնու օլորզը, վէ էսիր ֆիրուխթ վէ եա միւպատէլէ իտէն լէրին չէտիտէն տիւշրը միւճազաթ օլաճագլարը պիտիրիլմիշ տիր։ Է մրնամէնին նէյրի թարիխինտէ էսիր պուլընանլար՝ սահիպլէրինին պիլա վէյէտ վէֆաթլարը վէ եա ինկիլիզ թէպասսընտան պիր գատըն իլէ թէզվիւճէլերի հալինտէ սէրպէսթ օլաճագլար տրը։ Էսիրլէրի հագգընտա սուբ մուամէլէ իտէն քիսէ՝ տիւշրը ճէզա օլորգտան պաշգա, էսիրլերի տախի ազատ իտիլճէք տիր։

——

Ռուսիա Զարը՝ Լօզովօ իլէ Օէվասթօրօլ պէյնինտէքի ասքերի շըմէն տրֆէր խաթթընը եանընտա տիկէր պիր խաթթ տահա թէէսիսինէ տա իր մէճլիսը միւքէլա թարաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆի թասվիպ իթմիշ օլմաղլա, խաթթը մէզքիւր՝ միւսքին մէրթէպէ չապուգ սուրէթ տէ ինչա օլընաճագ տրը։

——

Ինկիլթէրրա Մէճլիսը մէպուսա Նընտա խարճիրէ միւսթէշարը Սըր Ճէյմս Ֆէրկիւսօն՝ Ռուսիա հիւքիւմէթինին՝ Ռուսիատա սաքին Եահուտիլերին հուգուգ վէ իմթիյազաթը Նը իլղա իչուն հիչ պիր թէտպիր իթթիխազ իթմէք նիյէթինտէ օլմա տրզընը՝ Բէթերսպուրկտաքի Ինկիլթէրրա սէֆարէթինտէն ալարզը մա իւմամա իսթինատէն մէճլիսե պէյան իթմիշ տիր։

——

Նէվէյ Վէհդ- կազէթասը՝ Քէրչ վէ Օռէսատաքի գարանթինալարըն լաղվր իլէ, պիրթիւն Գարա տէնիզ ի չիւն եալընըզ Ցէրսատէթտէ պիր գարանթինա թէէսիսի, վէ պունըն մուխթէլիֆ պիր գօմիսիոնը թահթը թէֆթիշինտէ պուլընմասը հազգընտա թանզիմ իսլիմիշ օլան պիր լայիհանընը՝ եազընտա Ռուսիա չուբայի տէվլէթինտէ թէտգիգ օլընաճաղընը պէյան իտիյօր։

Նէվէյ Վէհդ-ընըն «Ցէրսատէթտէ պիր գարանթինա թէէսիսի» թապիրինտէ նէ տիւէք իսթէտիկի բէքտէ անլաշըլմայօր։

——

Ցուլունը Մըսրիլէնին թէպտիլինտէն տօլայը պու սէնէտէն իթիբարէն սէնէվի հուսուլէ կէլէճէք 300000 ատէտ Մըսրը լիրասը թէմէթթիւինին սուրէթը սարֆընը Մըսրը հիւքիւմէթի հէնուզ դարարլաշտըրմամշ իսէ տէ, զանն օլընաղընա կէօրէ, հիւքիւմէթը միւշարէլէյհա՝ մէպլաղը մէզպուրըն 150000 լիրասընը՝ անկարանընը քեամիլէն իլղասընա, 100000 լիրասընը՝ վէր կիլէրին թէնզիլինէ, վէ 50000 լիրասընը տախի Մըսրը օրտուսընը թէգեիտը մըզտարընա սարֆընը տէվլէթլէրէ թէէլիֆ իտէճէք տիր։

——

Եունան վէզիրահարընը զէվճէսի բրէնսէս Սօֆինին ահվալը սրհհիյէսի մուճիպը էնտիչէ օլտրզը՝ Ֆրանսըզ կազէթաչարընտանանդալէն տիւն եազըմշ իսէ տէ, Աթինատան ալընանսն խապէրլէրէ կէօրէ, միւշարէլէյհա՝ քեամիլէն էյիլէշիպ եաթագտան չըգմշ տրը։ Միւշարէլէյհա՝ չիմտի ուլգու ուլուլապիլմէքտէ օլուպ, եալընըզ պիր ազ զանֆ տիւշմիշ տիր։

——

Պերլինտէն իշար օլընտրզընա կէօրէ, բրէնս Պիզմարգ՝ ախիրէն Շէօն հաւզէնէ մուվասէլէթինտէ ֆէվգէլատէ հիւսնիւ գապուլէ մազհար օլարագ, կէճէ մաշալալար իլէ խաթիգպալ օլընմշ տրը։ Բրէնսը միւշարէլէյհ՝ էհալիյէ խիթապէն պիր նութգ իյլատ իտուպ, էհալէնին պիրինճի վազիֆէսի՝ սանտալիի իմբրաթօրիյէ սատագաթ օլտրզընը պէյան իթմիշ, վէ պիր գաչ տէֆալար «եազ՝ սրն իմբրաթօր» տիյէ պաղըրմըշ տրը։

——

Աֆրիգա սէյյահը մէշհուրը Մ. Սթանլէյին նամիգաճ օլտրզը մալիւմ տիր։ Գու քերրէ Լօնտրա կազէթաչարընտա օգունտրզընա կէօրէ, մուսիլէյհ՝ թէմամէն քէսպը աֆիլէթ իթմիշ, վէ թէքրար սէյահաթա չըգմայա հաղըրլանմըշ տրը։

——

Զանզիպարտան իշար օլընտրզընա կէօրէ, էմին բաշա՝ Իւկօօս գապիլէսի էֆիրտը իլէ չէտիտ մուհարէպէլէր իճրա իտիլպ, Մագսիմ ուսուլինտէ պիր միթրաէօզ թօրուսայէսինտէ անլէրտէն պիր խալլըրընը թէլէֆ իթմիշ տիր։

——

Կէչէն ճուսա կիւնիւ Իթալիանընը Թուրինօ շէհրինէ պիրտէնպիրէ գարընճա եաղմայա պաշլարգ, պիր գաչ տագրգա զարֆընտա սօգագվէ ճատտէլէր գարընճա իլէ տօլմուշ տրը։

——

Հօլանտանընը Թիճարէթկեահը օլան Ամսթէրտամ շէհրի սէնայի նէֆիսէ մէքթէպէի մուալիմէլէրինտէն մատմազել Աֆթի Բօրիր նամընտա պիր գրզ՝ ախիրէն օլանճա էվլաքընը պա վասիյէթնամէ քէնտիսինէ թէրը իթմիշ օլան պարսն Սարթ նամընտա պիրինի թէլէֆ իթմիշ, վէ մուախարէն չրլորբարագ ագրապա վէ թէալիւգաթընտան 25 քիչիի տահա պիրբր սուրէթլէ ախրէթէ կէօնտերմիշ, վէ պիպախէրէ բօլհ՝ քէյֆիյէթտէն խապէրտար օլարագ մերգումէյի թէվգիֆ էյլէմիշ տիր։

ՍԳՕԹ ԵԱՂԸ

Ցէրսատէթ 13 դեկտ. 1888

Մ. Սգօթ վէ Մ. Պօղլ,

Սըֆաթը ըէսմկյէմ հասէպկյէ սիզին քիրէճ վէ սօտա իրօֆսֆիթիլի Մօրինա պալըգ եաղընը թէէրիպէ իթմէկէ վէսիլէյսպ օլամամագտա խէմ տէ, սարը աթրպպա թարաֆընտան վագը օլան թէէրիպէլէրտէն վէ քէզա պիպիմ խասթախանէլէրիմիզտէ պաղը աթրպպայա իճրա իթտիրտիկիմ թէէրիպէլէրտէն անլաշըլմըշընա կէօրէ, սիզին մէզքիւր թէէրիպինիզ խասթալար թարաֆընտան գօյայըգյա ալընմագտա, վէ պիր խայը զէմանտան պէրու ֆէնը թըպպըն իչպու թէէրիպտէ կէօրմէյէ օլմըշ պիսիճմէք մուհասէնաթ թէպէյյիսն իթմէքտէ տիր։

Սէր թասիպը հարէթը Շէհրիյարի ՏՕԳԹ. Լ. Լ. ՄԱՎՐՕԵՆԻ ԲԱՇԱ

ԳԻՏԱԿԱՆ

ԻՄԱՑԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԿԵՆԴԱՆԵԱՑ

Փարիզու մէջ Ֆէրիքս Ալքան գրատունն որ գիտական գործեր կը հրատարակէ, վերջերս ի լոյս ընծայած է երկհատոր աշխատասիրութիւն մը կենդանեաց իմացականութեան վրայ։ Գործին հեղինակը Լօնտօնի կենդանաբանական ընկերութեան քարտուղարն է և յառաջաբան գրած է Էտմոն Բէռիէ, Փարիզու կենդանաբանական թանգարանին ուսուցիչն։ Մին այն յառաջաբաններէն որ իրենց հմտալից բովանդակութեամբ ամբողջ գործը կ'արժեն։

Այս աշխատութեան վրայ երկար գովեստներ չպիտի շռայլեմ։ գործն արդէն ինքնին կը յայտնէ իւր արժանիքն։ անդադ հետաքրքրութեամբ մի քանի անգամներ երկու հատորներն եւս թղթատեցէ՛ յետոյ, կարեւոր կը դատիմ այդ լուրջ աշխատութեան վրայ ուշադիր ակնարկ մը նետել և պարզել ընթերցողաց անոր տեսութիւններն ու փորձերն որք այնքան հետաքրքրական կողմեր ունին։

Ա՜ՀՆ հատորը կը խօսի ստորին կարգի կենդանեաց վրայ, վեց մասանց բաժնուած որոց իւրաքանչիւրին նիւթ եղած են կարգաւ թուլամորթք, մրջիւնք, մեղուք, իշամեղուք, սարդք, կարիճք, և վերջին յօդուածաւորք։

Թուլամորթներն առաջին գլուխն նիւթը կը կազմեն, որովհետև ամենէն նուազ իմացականութիւն ունեցող կենդանիներն են։ խխունջը թուլամորթ մ'է։ ի՞նչ կրնաք ակնկալել այդ թոյլ, գձուձ անասնիկէն, որ չկարէ իսկ կանոնաւոր շարժումներ կատարել։ Անոր մէջ գոյութիւն ունի իմացականութեան մի փոքր մասն։ ի՛նչ զգալի ձեւերով կը յայտնեն իրենց սէրն երբ էգ և արու խխունջներ իրարու հանդիպին։ Մարմնով փոքր և տկար, բայց աւերելու բնազդումը միշտ կենդանի է ինոսա։ երկու խխունջ, կ'ըսէ Ֆարվին, անմշակ պարտիզակի մը մէջ կը գտնուէին։ Ես կը դիտէի ուշադիր անոնց մէկն մի շարժումն։ տեսայ որ ամենէն ուժեղը լքանեց իւր տկար ընկերն և մեծ դժուարութեամբ պարտիզին շրջապատէն անցաւ։ Հաւիւ թէ քառորդ ժամ մը անցած էր և ահա՝ վերադարձաւ իւր ընկերոջ մօտ։ այս անգամ երկուքն ի միասին մեկնեցան աւերումը կատարելագործելու համար։

Մրջիւնները թուլամորթներէն վերջը դրուած են այդ գործին մէջ։ հարիւր երեսներու մէջ բովանդակուած են մրջնոց վրայ այնպիսի տեսութիւններ, նկարագրութիւններ և փորձեր որոց ուսումնասիրութեան համար բազմաթիւ դիտումներ իրենց կեանքը զոհած են։ ի՛նչ յատնութիւններ եղած են մրջնոյն զգայարանաց, լիշողութեան, կրից, յուզմանց, լեզուին, բնակութեան, պատերազմաց, յարձակմանց, մշակագործութեան, քնոյն, խաղերուն, զբօսանաց, աշխատութեան, յուզարկաւորութեան, զինուորական կազմակերպութեան և ստորերկրեայ գործերուն մասին։ Մրջիւնը փոքր միջատ մ'է։ բայց խորին ուսումնասիրութեան առարկայ մ'է նաև։ նորա իւրաքանչիւր գործարանաց մէջ զարմանահրաշ բան մը կը գտնենք միշտ։ Անոր զգայարանաց վրայ խօսելու համար երկար ժամեր պէտք են։ լոյսը ամենէն մեծ ազդեցութիւնը կ'ընէ անոր աչաց վրայ։ տարբեր գոյնով ապակիներ առէ՛ք, արեգակին ճառագայթից ներքեւ դրէ՛ք, և մրջնոցի մը քով զետեղեցէ՛ք, և պիտի տեսնէք որ կարմիր, կանաչ և դեղին գոյնով ապակիներուն վրայ մրջնոց թիւը 890ի կրնայ հասնիլ։ մինչդեռ մանի չակագոն ապակւոն վրայ հազիւ 5 մրջիւն պիտի կարենանք գտնել։ Զոյն, ձայնական մարմնոյ մը թրթռումներն ո՞և է տպաւորութիւն մը չեն գործեր անոր լսելեաց վրայ։ Մրջնոցի մը քով դնացէ՛ք, պօռացէ՛ք, սուլիչի մը կամ չուլթակի մը միջոցաւ երաժշտական ձայներ հանեցէ՛ք։ անտարբեր պիտի մնան, չը պիտի շարժին։ Իրենց հոտոտելիքը բաւական սուր է։ վրձիններ առէ՛ք և տարբեր հեղանիւթերու մէջ թաթխեցէ՛ք և մրջնոցի մը քով դրէք զոյնս։ ոմանք պիտի անցնին, այլք պիտի իմանան հոտը։ եթէ ախորժելի երեւի, կանգ պիտի առնուն, հակառակ պարագայի մէջ պիտի շարունակեն իրենց ուղին։ Ցիշողութեան կարողութիւնը մրջնոց վրայ եւս կը տեսնուի։ մրջիւնները իրենց բարեկամաց հետ մտերմութեամբ կը վարուին։ օտարները կը վանեն իրենց բնակարաններէն, երկարատեւ բացակայութենէ մը վերջ կը յիշեն իրենց բոյնն ալ կը դիմեն ինդուութեամբ։ Ցիշողութեան ուրիշ գեղեցիկ օրինակ մ'ալ տամ ձեզ։ Մրջնոց բոյն մը կը գտնուէր փողոցի մը մէջ սալայատակին տակ, այդ փողոցին անկիւնը դեղարան մը կար։ կ'ըսէ Քառլ Վօկ, մրջիւնները երկար պտոյտներէ և դժուարին օձաձեւ անցքերէ վերջ կը յաջողէին մտնել դեղարանը և անօթի մը մէջէն օշարակը ծծել։ Աւերումը վտանգաւոր պիտի լինէր եթէ դեղագործը ախ ֆինէ չը գործածէր։ Այդ հեղանիւթով ողողեց այդ ճանապարհն ուսկից մրջիւնները կուգային։ Մրջնոց արշաւանքը դադրեցաւ, բայց յաջորդ տարիներն դարձեալ սկսաւ։ այս անգամ խորամանկ մրջիւնները ուրիշ ճանապարհաւ մը կուգային և չէին մոտցած օշարակով լի ամանը։ . . .

Մրջիւնները յուզման և կրից զգացումներ եւս ունին։ որոց գլխաւորն է սէր և համակրութիւն իւր ընկերոջ վրայ։ Ամեն օր թերեւս ներկայ գտնուած ենք նմանօրինակ տեսարանաց, բայց ուշադրութիւն երբէք չենք նուիրած։ Տեսէ՛ք թէ ինչպիսի հետաքրքրական փորձ մ'եղած է։ Երկու շիշ առնուած է. իւրաքանչիւրին մէջ երկու մրջիւն դրուած է, և շիշերուն բերանը գոցուած է ԺԷՆԻ բարակ թերթով մը։ Հարկ է ըսել թէ երկու շիշերուն մէջ բանտարկեալ մրջիւնները միեւնոյն բոյնէն առնուած չէին, այլ տարբեր բոյներէ։ Բարեկամ բոյնին մրջիւնները տեսնելով իրենց բանտարկեալ ընկերները յուզման նշաններ կը յայտնէին։ ամէն կողմանէ շիշը շրջապատուած էր։ այնքան բազմացան որ ծակեցին մուսլինը և յաջողապէս ներս մտնելով, կրցան ազատել իրենց ընկերները։ օտար մրջիւնները որք միւս շիշին մէջ բանտարկուած էին, մեռան անօգնական մնալով։ Մրջնոց պատերազմներուն շատ բան կրնանք ըսել, գլխաւոր և ամենէն մեծ պատերազմն է աւերել օտարին բոյնը։ Յարձակումը սկսելէ առաջ, կը զրկեն դիտող մրջիւններ այն կէտին վրայ ուր տեղի պիտի ունենայ ճակատամարտը, դիտողներուն պարտաւորութիւն է դիտել, քննել և մանրամասնաբար գնել օտար բոյնին շրջանակներն և գոհացուցիչ լուրեր բերել պատերազմիկներին։ Մրջնոց բանակը ընտիր կազմակերպութիւն ունի առաջապահ գունդերէ կը բաղկանայ։ իւրամարտիկներն որք առաջին կարգի պեղիչ մրջիւններ են, ճարտարութեամբ կը պեղեն հողը և թշնամւոյն բոյնը գտնելու համար երբեմն հողին մէջ օձապտոյտ անցքեր կը բանան լաբիւրինթոսի մը նման։ զինուորական կազմակերպութեամբ օժտեալ մրջիւններ կան։ բնութիւնը չնորհած է նոցա այդ ձիրքն։ զօրաւոր գլուխ մը և ուշեղ ծնօտներ ունին։ աւար և այլ կողոպուտ բնաւ չեն փոխադրեր։ իրենց միակ պաշտօնն է բանակին մէջ կարգապահութիւն պահել և թշնամւոյն վրայ յարձակիլ։ եթէ երբէք անձրեւի մը կամ փոթորկի մը հանդիպին, ամենքն ի միասին կը ժողովին և ալեծուփ կղզեակի մը երեւոյթը կը պարզեն անձրեւներէն գոյացած լճակին վրայ։ Մրջնոյն քնոյն վրայ ի՞նչ կրնաք ըսել, թերեւս այսպիսի զարմացական հարցում մ'ընէք։—Մաք Քուք որ մրջնոց վրայ խորին ուսումնասիրութիւններ ըրած է, այսպէս կը նկարագրէ թէքսասի երկրին մրջնոյն քունը։ հանդարտ և խաղաղիկ։ «Գրասեղանիս քով կաշխատիմ ուրթն ժամերէ ի վեր, աչացս առջեւն մրջիւններն։ ժամը տասն և մէկին մրջոցները խումբը ցրուած է, միայն մի քանիներն կը մնան, քնոյ մէջ ընկողմանեալ։ Մին մանաւանդ ձուաձեւ կերպարան մ'առած է։ սրունքները մարմնոյն մէջ դրած և դէմքը կանթեղին դարձուցած, այնքան խորին կերպով կը քնանչէ որ սագի փետուրէ գրչիս ծայրովը բազմիցս չփեցի մարմինը և չը յաջողեցայ արթնցնել։ բնաւ չէր շարժեր։ Մրջնոց կեանքը յարատև աշխատութեան նուիրուած չէ երբէք։ անոնք եւս իրենց խաղերն և զբօսանքներն ունին։ խաղորացոյց մ'առէք և ուշադիր դիտեցէ՛ք մրջիւններու խումբ մը, ի՞նչ ձեւեր կառնուն, ի՞նչ շարժումներ և ի՞նչ ոստումներ կը նեն, քարի կտորի մը կամ յարդի նուրբ ոստի մը շուրջը։ Երբեմն այդ շարժումներն այնքան կանոնաւոր են, և այդ ոստումներն այնքան դժուարին որոց վրայ մարդ չը դադրիր հիանալէ, վստահ լինելով թէ՝ փոքրիկ միջատներն իսկ բնութեան մէջ գլուխն մարմնամարզական յաջող փորձեր կատարել։ Ի՞նչ կրնեն մրջիւնները եթէ իրենց ընկերներէն մին մեռնի։— Մեռեալին յուղարկաւոր կը լինին։ մեռելաթաղ մրջիւնները կանխաւ կը պատրաստեն հասարակաց փոսը ուր կը տանին դիակները և յուղարկաւորը մեռելոյն ետեւէն զոյգ առ զոյգ կընթանան։ Սըրձօհն Լիւպոք ուսումնասիրած լինելով մեռելաթաղ մրջիւններն, կըսէ թէ՝ այդ մրջիւններն մեծ խնամօք կը թաղեն դիակները և երբէք մեռեալը իրենց բոյնին մէջ չեն ձգեր։ Թերեւս բնազդումը կը յայտնէ իրենց թէ՝ դիակը չը թաղելն առողջապահիկ կանոնաց դէմ գործել կը նշանակէ։ Մրջիւնները մշակագործութեան մէջ ևս ճարտար են։ պեղիչ և հնձող մրջիւններ կան։ հաղարաւորներ կը բռնուին խոտերու շեղջակուտից ներքև և ընդարձակ դաշտեր կաւերեն։ Ստորերկրեայ այնպիսի աշխատութիւններ ի գործ կը դնեն որք իրենց կանոնաւորութեամբը մեր ամենուն զարմանքը կրնան գրաւել։ Ռիո-տը Եանէյրոյի մէջ մրջիւններու խումբ մը Բառահիպա գետոյն յատակը պեղած է՝ ճշմարիտ գետնուղի մը որ հակադէմ եղրն կը տանի իրենց պաշարի շտեմարանն։ այդ գետը Լոնտոնի Թամիզին լայնութիւնն ունի։ Հարաւային Ամերիկայի մէջ, հանրակառքի մը գծին քով մրջիւններու բոյն մը կար որոյ բնակիչները մերձակայ ծառոց վրայ երթալու համար կստիպուէին գծին վրայէն անցնիլ և այսպէս ամեն մէկ անգամին հանրակառքը մեծ մասը կը կոխոտէր։ Մրջիւնները վտանգէն ազատ մնալու համար ստիպուեցան այդ հաստ երկաթներուն տակ ստորերկրեայ գետնուղիներ բանալ որոցմէ կանցնէին միւս կողմն երթալու համար։

Մրջիւնէն վերջ կարգը մեղուին կուգայ։ մեղուին օգտակարութիւնը ո՞վ չը գիտեր։ Ամենէն խելացի և ճարտար միջատը կենթադրուի։ ի՞նչ պիսի ճարտարութեամբ և ի՞նչ անհնմանալի բնազդմամբ կը քաղէ ծաղկանց նեկտարն և անոնց հիւթովը կը շինէ քաղցր մեղրն։ Այս միջատը գիտէ լաւագոյնս բարձրագոյն երկրաչափութեան տարրերքներն, ճարտարագէտ միջատ մ'է և այդ յատկութեան շնորհիւ կը յաջողի հիւսել իւր փեթակին կանոնաւոր փչիքներն։ Պիւխնէր, Գերմանիոյ ամենէն մեծ իսաստասէրներէն մին, այսպէս կը խօսի մեղուին իմացականութեան վրայ օրինակ մը միայն տալով։ «Բաբեկամներէս մին մեղուանոց մ'ունէր, հողմոյ զօրաւոր հատուած մը կը քանդէ յարդէ փեթակի մը մէկ որոշ մասն։

«Կարուածատէրն անհրաժեշտ նորոգութիւններն կընէ, և վերաշինելով ճառագայթներն, այնպիսի դիրքի մը մէջ կը դնէ փեթակը որուն մուտքն ուղիղ մը կերեւնայ։ Հոդմն։ Բայց երբ մի քանի օր վերջ դիտեց փեթակին ներքնակողմն, զարմացմամբ տեսաւ որ մեղուները խոյս տուած էին իրենց բնակարանէն այլ ի նոր վրայ վատահութիւն չունենալով։

Առաջին հատորը կը վերջանայ սարդերու և կարիճներու վրայ խօսող գլխով մը։ հետաքրքրական մասերէն մին է, շատ բաներ կրնանք ուսանիլ սարդին և կարիճին վրայ, բայց իւրաքանչիւր մի օրինակ, կարծեմ, կը բաւէ գաղափար մը տալու իրենց իմացականութեան վրայ։ Ժէսարդ մը առնլով իւր ձուերովն ի միասին մարմարեայ շէմնէի մը վրայ դրած է և գոցած ապակեայ կարփիչով մը։ Սարդը իւր քունին մէջ հանդարտ մնացած չէ։ առաջին գործն եղած է ոստան մը հիւսել և ոստանին մէջ զետեղել ձուերն որպէս զի մարմարիոնին պաղութենէն զերծ մնալով կարենան զարգանալ և ձագերն դիւրաւ ծնին։ Սարդագլխներու կարգին կը պատկանի կարիճն որ իւր զաղրելի երեւոյթովն մեր ամենուն երկիւղ կազդէ։ կարիճէն կը վախնանք, մանաւանդ գիշերային մթութեան մէջ երբ տեսնենք զայն իւր չարժուն ոտներովն ու սրածայր երերուն պոչովն։ Կարիճին ամենէն հանճարեղ գործը անձնասպանութիւնն է զոր կը կատարէ, պայծառ լոյսը արեգակին, չպայուցիչ փայլն գիշերային կանթեղին անոր մահուան միակ պատճառն են։ չը կրնար լուսոյն հանդուրժել։ պուչը կռնակին կողմը կը դարձնէ, խալթոցը կը հանէ, ուղղին մէջ կը մտցնէ և կը թունաւորէ իւր ջղային կազմուածքը։ Ամրան եղանակին մէջ, Իտալիոյ Սիւլլաի բաղնիքները գնացողները այս կերպով կը ջնջեն կարիճներն որոց թիւն այնքան մեծ է այդ երկրին մէջ, քանզի խոնաւ և տաք կլիմայի մը ներքև կը գտնուի Իտալիա։

Առաջին հատորը վերջացած է...

(Տէլ-Դ)

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Գոնեա վիլայէթինտէ Էլմա գաղասը գայմագամլըզը՝ Թիմուրիցա գայմագամը բրիգ. Իպրահիմ Սատրգ էֆէնտիյէ,

Եանեա վիլայէթինտէ Թիմուրիցա գազասը գայմագամլըզը՝ Քիահիթ գայմագամը սապրգ բրիգ. Իսմայիլ հագգը էֆ.յէ,

Վան վիլայէթինտէ Ատալճէվազ գազասը գայմագամլըզը՝ Ամատիյէ գայմագամը Սէլիմ էֆ.յէ,

Վիլայէթը մէզքիւրէտէ Ամատիյէ գազասը գայմագամլըզը Համիտիյէ գայմագամը սապրգ Էօսէր Լութֆի էֆ.յէ,

Մ՝ՀԷՂԸ Սէ-բոր ֆըրգամթիրը հիւսայունը սիվարիսի պինպաշը իզզ. Մէհմէտ վէ զըրհլը հէջ Ի-Լ Բահան-ը չարգհրը պինպաշը իզզ. Մուսթաֆա պէյլէրէ գայմագամլըգ, ֆապրիգատան չարգճը սաղ գօլ ազասը բրիգ. Ազիզ էֆ.յէ պինպաշը-ԼԸԳ։

ԻԼԱՆ

«Միքայէլ, Միհրան վէ Ստեփան Մեսրոպեան Շիրքէթի» իւնվանը յլա Գալաթատա Ցէմիր խանընտա նօմէրօ 3 մազազատա էվլաքա պիտ պիր մասլահաթ, կիւզար օտասը թէէսիս օլունմշ օլուպ-մէզքիւր մազազատա էվլաքա պիտ քեաֆիֆէյի մուամէլէ՝ չէրաիթը միթէտիլէ իւզրէ իհրա օլունուր։ Նէշլյէ քի, էվլաք իւզէրինէ ագչէ իզրազ ու խթիդրազը, վէ էվլաք վէ ագարրն պէյ ու ֆիրուխթը, էվլաք վէրկիսինին պիտ օլտրզը տարիէյէ թէէտիյէսի, ֆէյրազ վէ էվլաքը մէվգուֆէնին թէվսիի ինթիգալը, վէ նիհայէթի էվլաքն տէվաբին պէլէտիյէճէ պիլճիմէվէ խուսուսաթընընը թէէսվիյէսի տէրէօհտէ օլընաճաղը, վէ քէմալը տիգգաթ ու սիրաթը իհրա խտիլէճէյի իլան օլունուր։

ՇՐՋԱՌԵՐԱԿԱՆ

Տպարան եւ Գրատուն

ԳԱՐԳԱՆՈՒ

Ն. Ա. ԱՐԱՄԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Զազմագնըլար Եօգուրու

Ցակոբեան խան, Թիւ 8, 9, 10, 11

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ բարեյիշատակ քի մը մէջ կը դնէ փեթակը որուն Հօրս՝ Ճանիկ Արամեանի հանրաւալ ևս չը կարենայ մնասել հողմն։ Բայց երբ մի քանի օր վերջ դիտեցի փեթակին ներքնակողմն, զարմացմամբ տեսաւ որ մեղուները խոյս տուած էին իրենց բնակարանէն այլ ի նոր վրայ վատահութիւն չունենալով։

Առաջին հատորը կը վերջանայ սարդերու և կարիճներու վրայ խօսող գլխով մը։ հետաքրքրական մասերէն մին է, շատ բաներ կրնանք ուսանիլ սարդին և կարիճին վրայ, բայց իւրաքանչիւր մի օրինակ, կարծեմ, կը բաւէ գաղափար մը տալու իրենց իմացականութեան վրայ։ Ժէսարդ մը առնլով իւր ձուերովն ի միասին մարմարեայ շէմնէի մը վրայ դրած է և գոցած ապակեայ կարփիչով մը։ Սարդը իւր քունին մէջ հանդարտ մնացած չէ։ առաջին գործն եղած է ոստան մը հիւսել և ոստանին մէջ զետեղել ձուերն որպէս զի մարմարիոնին պաղութենէն զերծ մնալով կարենան զարգանալ և ձագերն դիւրաւ ծնին։ Սարդագլխներու կարգին կը պատկանի կարիճն որ իւր զաղրելի երեւոյթովն մեր ամենուն երկիւղ կազդէ։ կարիճէն կը վախնանք, մանաւանդ գիշերային մթութեան մէջ երբ տեսնենք զայն իւր չարժուն ոտներովն ու սրածայր երերուն պոչովն։ Կարիճին ամենէն հանճարեղ գործը անձնասպանութիւնն է զոր կը կատարէ, պայծառ լոյսը արեգակին, չպայուցիչ փայլն գիշերային կանթեղին անոր մահուան միակ պատճառն են։ չը կրնար լուսոյն հանդուրժել։ պուչը կռնակին կողմը կը դարձնէ, խալթոցը կը հանէ, ուղղին մէջ կը մտցնէ և կը թունաւորէ իւր ջղային կազմուածքը։ Ամրան եղանակին մէջ, Իտալիոյ Սիւլլաի բաղնիքները գնացողները այս կերպով կը ջնջեն կարիճներն որոց թիւն այնքան մեծ է այդ երկրին մէջ, քանզի խոնաւ և տաք կլիմայի մը ներքև կը գտնուի Իտալիա։

Առաջին հատորը վերջացած է...

(Տէլ-Դ)

Պատիւ ունիմ ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ բարեյիշատակ քի մը մէջ կը դնէ փեթակը որուն Հօրս՝ Ճանիկ Արամեանի հանրաւալ ևս չը կարենայ մնասել հողմն։ Բայց երբ մի քանի օր վերջ դիտեցի փեթակին ներքնակողմն, զարմացմամբ տեսաւ որ մեղուները խոյս տուած էին իրենց բնակարանէն այլ ի նոր վրայ վատահութիւն չունենալով։

Առաջին հատորը կը վերջանայ սարդերու և կարիճներու վրայ խօսող գլխով մը։ հետաքրքրական մասերէն մին է, շատ բաներ կրնանք ուսանիլ սարդին և կարիճին վրայ, բայց իւրաքանչիւր մի օրինակ, կարծեմ, կը բաւէ գաղափար մը տալու իրենց իմացականութեան վրայ։ Ժէսարդ մը առնլով իւր ձուերովն ի միասին մարմարեայ շէմնէի մը վրայ դրած է և գոցած ապակեայ կարփիչով մը։ Սարդը իւր քունին մէջ հանդարտ մնացած չէ։ առաջին գործն եղած է ոստան մը հիւսել և ոստանին մէջ զետեղել ձուերն որպէս զի մարմարիոնին պաղութենէն զերծ մնալով կարենան զարգանալ և ձագերն դիւրաւ ծնին։ Սարդագլխներու կարգին կը պատկանի կարիճն որ իւր զաղրելի երեւոյթովն մեր ամենուն երկիւղ կազդէ։ կարիճէն կը վախնանք, մանաւանդ գիշեր-

Հայ առիւծ պէտք եղած միջոցներն գործ դրած եմք լիուլի գոհացնելու համար զամենն անոնք՝ որ բարեհաճին իրենց վստահութեամբ պատուել զմեզ։

Տպարանիս մէջ կը գտնուին Հայերէն, Տաճկերէն, Գաղղիերէն, Յունարէն, Պուլկարերէն եւայլ ամենն տառեր՝ իրենց պարզ եւ զարդարուն տեսակօք։ Ինչպէս յառաջ ևս այսու եւս ամենաանոյշ իսնամով պիտի տպագրուին ամեն տեսակ գրքեւակ, ինչպէս նաեւ հարսանեկան Հրաւիրագիրներ, Այցեստուներ, Նամակագրութիւն, Մահագոյժ եւայլն, եւն։

Տպարանս իրեն նշանաբան ընտրած է Գնոյ չափաւորութիւն, պարկեշտութիւն, փութաջանութիւն եւ այն ամեն հանգամանքներ որք յատուկ են ճանիկ Արամեանի Տպագրատան։ Կը հրաւիրուին Պաս. Հեղինակք եւ Արգոյ Ազգային փորձով հասատեղ մեր ընտրեալներն։

ՆԵՐՍԷՍ Ձ. ԱՐԱՄԵԱՆ

ՄԱՆՈՒԹ. — Գաւառներէ եկած յանձնարարութիւնք ամենայն ճշգրտութեամբ եւ փութով կը կատարուին։

ՖՕԹՕԿՐԱՖ

Պէյօղլնտա Գուլէ Գարուսընտա 676 վէ 677 նումէրօ իլէ մուրագգամ Գարագաշ պիրատէրլէր պու տէքա էվրօբանընդն էն մէշհուր ֆապրիգալարընտան ճէլպ իթմիշ օլարգալարը միւքէմմէլ ֆօթօկրաֆ մաքինալարը վէ էտէվաթը սարբէ վէ էճազի քիմեէվլիյէ մէվճուտ օլուպ, պինապէրին ֆօթօկրաֆիայա ամտ օլան պիրճիւմէ «Ակրանտիսան, բէրբուտիւքսիօն վէ զինկօկրաֆիա» վէ սարբէ իշլէն քէնտի բալպէթլու ժ իշթէրիլէրինէ իլանը մախսուս իտէր, վէ Թաշրալար իշլէն սբբարը գ գապուլ իտուպ, վէ պիւրթլա էմրլէրինի իմրա իտէրլէր, վէ մէգքիւր տէբատան ախաղ ու իթա լանն գէվաթա ֆէնընը ֆօթօկրաֆիյա տարը իյճապ իտէն մալիւմաթը միւքէմմէլէյի մէճճանէն Թարիխ իթտիրիլէրի Հէր գինս էշեա ղայէթ էհվէն օլարագ ֆապրիգալարընդն ֆիյաթը մագթուսաբյալ ֆիրուխթ օլունուր։ 30–23

ՏՕԳԹ. Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Իւսկիւտարտան Պէյօղլնտա Պէքար սօգաղընտա 9 Ն° խանէյէ նագլ իտուպ, սալը, բէնճէնպահ վէ ճուվաա էրթէսի կիւնլէրի էօյլէնտէն սօնղրա խասթալարը՝ խանէսընտէ գապուլ իթմէքտէ, վէ սալը կիւնլէրի մէճճանէն ֆուգարայա պագմագտա տրը։

ՏՕԳԹՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Թէտավի խուսուսի՝ իլէթը էֆբէնճիյէ, վէ ալէաթը Թէնասիւլէյէ տարը։ Գալաթատա քէօբրիւ պաշը Նօմէրօ 5

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ԷՎՐՕԲԱ ՊՕՐՍԱԸ

Լօնտրա 4 օգոստոս

Բանկի. էհսամը Ինկ. Էր.	96-5/16
Օսմ. էհսամը աչլրը	17-3/4
» » գաբանտը	17-7/8
» » Սէրի Ա	59-
» » » Գ	23-
» » » Ս	17-7/8
Օթման 1871	96-3/4
Օսմանլը Պանգասը	13-
Ռուսիա իսթիգրազը	107-1/4
Մրսրը ռուլ. մութթահլրտ	95-5/8
» իսթիկրազը	100-1/4
Ցարիա Սանիյէ Մրսրը	83-
Բրէյլատ իսթիգրազը	101-
Գուվար իսթիգրազը	-
Գամպիո Բարեզ Ն այ վատէ	25-524

Բարեզ 4 օգոս.

Ֆրանս. էսկ. 3 % ֆր.	93-40
» » 4½ %	106-35
Եէնի Օսմ. էհսամը աչլրը	18-25
» » » գաբանտը	18-22½
Մէսչրէպէ	
Սէրի Գ.	23-
» Ս.	18-20
Բուլգարիի շրմէնտրֆէրի	73 75
Օսմանլը Բէյթիսի էհսամը	-
» Պանգասը	582 50
Գրէտի Լիոնէ	770-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1250
Գոնթրուար տ'Էսքոնթ	
Միւվէյրլ ագսիոնը	2312 50
Իթալիա էհսամը	94-20
Մրսրը Ֆոնտ. մութթահրտ	187-50
Բ. օրիէ Թիւրքի	
Եունան 5 % 1879	474-½
Գամպիո 3 այ վատէ	23-34

Վիէննա 4 օգոս.

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիո	116-30
Բուլգարի շրմէնտրֆէրի ֆի.	45-85
Օսմանլը Բէյթի աքսիօնը	122-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսկ. ում. տիւն ագչ. գաբ.		19-27
» » » էն եուքսէք		19-27
» » » էն աշաղը		19-25
Պու սապահ աչրլրը գ. ք.		19-24
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գաբ.		53-32
» » » էն եուքսէք		53-35
» » » էն աշաղը գ.	քշ.	53-22
» » » աշրլրը		53-28
Մրսրը մութթահլրտ գաբ.		-
Պու սապահ աշրլրը		-
Սէռի Ա.		39-
» Պ.		23-
» Գ.		19-25
Բուլգարի շրմէնտրֆէրի		73-50
Ագչէ ֆախզի		6-
Բէբբր Դրչ.		55-
Հէվալէսիզ »		67-½

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	9-01
Սթամպոլ պանգասը	6-32
Սօսիէթէ ժէնէրալ	4-28
Թրամվայ	4 95

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՅՈՒՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Դէր Բր.	
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը		108-10
Մէճիտիյէ »		101-
Պէշլիք »		103-30
Ալթընլրգ »		103-20
Ինկիլիզ լիրասը		110-08
Ֆրանսզը ալթունը		87-20
Բօլ		91-
Գրէմից ալթունը		51-10
Գարպօն գայմէսի		773

ԹԱՍՖԻՑԻ ՔԻԱՂԸՏԸ

10) լէք քեաղըտ		-
20) » »		12-20
100) » »		-
500) » »		-
1000) » »		12-20
10000) »		-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 12)

Էլպիսէ անպարընա պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը գատար ալընաճագ օն գալէս չատը տիրէյի վէ սարբէ,

Սարաճխանէ անպարընա պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը գատար ալընաճագ օն ալթը գալէս մուհիմմաթը սարբաճիկ էտէվաթ սէր ախչապիէսի,

Իւշինճիւ գօլ օրտուի հիւմայուն իշլէն պիր սէնէտէ լիւզումը մրգտարլարը ալընմագ իւզրէ օթուզ ալթը գալէս էշեան մուլթապիէ,

Գասթամունի քէնտիր իբի
գրյէի ճէտտա 10000
պէհէր գրյէի ճէտտի 5 ղրշ.
Պէյրուտի ալաճասը
Թօր 3000
պէհէր Թօրու 15 ղրշ.

Նիղամիյէ էլպիսէ վէ սարբաճխանէ անպարլարբյլա մահալը սարբէ իշլէն միւպայաա օլընաճագ պալատէ մուհարրէր պէշ գալէմ էշեանդն Թէմուզդն երբմի տէօրտիւնճիւ կիւնի գարարը գամիլէրի վերիլէճէյինտէն, իթասընա Թալիպ օլանլարդն մագամը Սէրասքէրի լէվազիմաթ տարիբէսինէ կէլմէլերի իլան օլընը։
3-3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 13)

Սէլանիք ֆրրգահ ասքէրիյէսինէ մէրպութ Սիրօզ վէ Ճուսա վէ Բազրգ վէ Նէվրեգօր վէ մէվգիֆինն Թօրտան վէ գալէմ գալէմ զոհուր իտէճէք Թարիպլէրին բէյլերի գապուլ օլընմագ իւզրէ մահալինէ միւնագասայա գօնբլան էրզազդն իթասընա պուրճա Թալիպ օլորդը հալտէ չէրահիթինի անլամագ իւզրէ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը ուսմանիյէ տարիբէսինէկէլմէլերի իլան օլընը։
3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 14)

Նիղամիյէ սարբաճխանէ անպարը իշլէն միւպայէա օլունճագ պէշ պէն ատէտ ճամ ֆէնէր իլէ պիր սէնէ զարֆընտա Թաշրայա կէօնտէրի լէճէք էվրագը մաթպուլ պէնտիյէսի իւճրէթի միւնագասայա գօնուլուպ Թէմուզդն օթուզնճը կիւնի գարարը վերիլէճէկինտէն, իթասընա Թալիպ օլանլարդն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթ տարիբէսինէ կէլմէլերի իլան օլընը։
23 Թէմուզ 1890
3-2

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 15)

Ինչասթը ասկէրիյէ իշլէն պիր սէնէ զարֆընտա միւպայէա օլունճագ Ինկիլիզ վէ Ֆրանսըզ չիմէնթօլարը իլէ իւստիպէճ, պէզիր վէ նէֆթ եաղը վէ պօյա էճզասընդն գօնթրաթօյա բապթը ղըմընտա միւնագասայա գօնուլարագ Թէմուզդն երբմի տօգուզնճը բաղար կիւնի գարարը գամիսի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ Թէնգիլթը կիւնիւ օլտուզնտան, Թալիպ օլանլարդն՝ Ինչասթը ասկէրիյէ միւրաճաաթ իթմէէրի իլան օլունը։
23 Թէմուզ 1890
3-2

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 16)

Գալգանտէլէն վէ Կօսթուարտա պուրլան վէ պուրլանտրբրլաճագ օլան ասաքիրը Շահանէ իտարէսի իշլէն միւնագասայա գօնուլան էրզազ տան կիւշթ՝ եիւզ օն, Գօչանա բիրինճի՝ տօգսան պէշ, Ինկիլիզ բիրինճի՝ սէքսէն, սատ՝ տէօրթ եիւզ, Թուզ՝ օթուզ պէշ, սօղան՝ օթուզ, սբարմաչէթ՝ իքի եիւզ երկիրմի, սապօն՝ իքի եիւզ, զէյթուն եաղը՝ իքի եիւզ, կազ՝ եէթմիշ, չէքէր՝ եիւզ գբրդ, ֆասուլիա՝ էլլի, հաթայ՝ իւչ, քէսմիւր՝ օն, չարի՝ օթուզ իքի, սաման՝ օն իւչ, կիյահ՝ օն սէքիզ, բազագը իւզիմիւ՝ եիւզ երկիրմի, սիրքէ՝ գբրդ, զէյթուն տանէսի՝ եիւզ էլլի բարա ֆիյաթլարբյլա Թէմուզդն նիհայէթինտէ իհտալէ օլընմագ չարթբյլա մահալի Թալիպի էօստէսինտէ պուրլանտրդն, պու ֆիյաթլարտան Թէնգիլ իլէ պուրաճա օլան Թալիպլէրին՝ մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը ուսմանիյէ տարիբէսինէ կէլմէլերի իլան օլընը։
24 Թէմուզ 306 3—1

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ
ճանիպը ալիսինտէն.

Տէվաիրը Պէյէտիյէ Թանզիֆաթ հավանաթը իշլէն 306 սէնէսի իյլուլը իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա ալընաճագ 550000 ճէտտա գրյէ արբանդն միւնագասասը պիլիճրա իշպու Թէմուզդն 23 իւնճիւ բաղար էրթէսի կիւնիւ գարարը գամիսի վերիլէճէկինտէն, իթասընա Թալիպ օլանլարդն 100 աէ 10 նիսպէթինտէ Թէէմնամաթ ագչէլերիյէ պէրապէր Շէհր էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ
ճանիպը ալիսինտէն

Ալթընճը տաիրէյէ ամտ օլան Թօրխանէ Թուղլա սէրկի մահալինն պիր սէնէլիկի 5000 ղրշ. տա Թարիպի էօյտէսինտէ օլուպ, գարարը գամիսի Թէմուզդն 23 իւճի բաղար էրթէսի կիւնիւ վերիլէճէկինտէն, պունտան դիյատէյէ Թալիպ օլանլարդն Թէէմնամաթ ագչէլերինի միւսթասրգկն Շէհր էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլերի,

Շուրաի—Պահրիյէ
ճանիպը ալիսինտէն

Թէբսանէի Ամիրէ չարի անպարը իշլէն լիւզումը օլան իքի միլիոն ճէտտա գրյէ չարի իլէ երկիրմի տէօրթ պին ճէտտա գանմիր սաման մլապայա օլունճագդնտան, իթասընա Թալիպ օլանլարդն միւնագասատա պուլունմագ իւզրէ իշպու Թէմուզդն երկիրմի սէքիզնճի ճուվաա էրթէսի կիւնիւ Շուրաի Պահրիյէ կէլմէլերի իլան օլունուր։
24 Թէմուզ 306

Գօնեա վիլայէթի տախիլինտէ վագը օլուպ միւտտէթը միւզայէտէլերի մուգատտամ իլան իտիլէն մահալրէն օն պին պէշ եիւզ ղրշ. պէտէլը սապգը օլան Գարաման գազաը աֆիօն էօշրինէ երկիրմի եէտտ պին պէշ եիւզ ղրշ. պէտէլ իլէ Թէմուզդն երկիրմի իւշինճիւ կիւնիւ գարարտատէ չէքիլմիշ վէ նիղամէն մուայէն օլան պիր հաֆթա միւտտէթլն խիթամընտա իհտալի գամիլէսինն իհթասընը մուգարրէր պուլունմըշ օլմասբյա, էօշրը մէգքիւրէ եիւզտէ պիրտէն նօգսան օլմամագ իւզրէ զամմբյա Թալիպ օլանլարդն խիթամ ամահալինէ վէ եախօտ Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Բուսումամի իտարէի ուսմանիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունը։
306 Թէմուզ 24

Զարշուի քէպիրտէ Գալբագճըլար պաշընտա մանիֆաթուրաճը Ցակոբ Մսբրլեանդն իհթասընա իքինճի մահքէմէի Թիճարէթէ հիւքմ օլունարագ խուսուսաթը իֆիասիյէսինին լուլէթի զրմինընտա մահքէմէ քէթէ. պէսինէ Շաբիր էֆէնտի վէ աս հապը մահլուպտան Մ. Ժ. Ս. Մօլի վիտիս մուվագգաթ սինտիք Թալին գբլընմըշ օլտրգլարընտան, միւֆիլիսը մէրգուս գիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարդն՝ Գանունը Թիճարէթին 170 ինճի մատտէսի մուճիպինճէ մուսալէյհիմա սինտիքէր Թարաֆընտան Թանզիմ օլանն բաբօրթօ գլասաթ օլունտրգտան ասնրա ասալէթէ Թահվիլէրի վէ եախօտ եէնիտէն ինթի խապը լագրմ կէլէն սինտիքլէրին Թանինի հագգընտա իսթիշարէ օլունմագ իւզրէ 1890 սէնէսի ազոսթօսընն 6/18 ինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 5-6 տա իբինճի մահքէմէի Թիճարէթէ կէլմէլերի իլան օլունուր։

Ժանտարմա տաիրէսի ագլամբյլա Տէրսաատէթ Ժանտարմա ալայը իշլէն 306 սէնէսի ազոսթօս իպթիտասընտան իթիպարէն պիր սէնէ զարֆընտա լագրմ օլաճագ միւհիմմաթը գրմաասիյէ վէ սարբէնին միւնագասայի ալէնիյէսի իճրա գբլընաճաղդն տան։ իթասընա Թէպաաի տէվիէթը Ալիյէտէն Թալիպ օլանլարդն չէրաթիթը միւնագասայը վէ նիսմէնէսինի կէօրմէք իւզրէ բաղար էրթէսի վէ բէնչչէնպահ կիւնլէրի տաիրէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունուր։
24 Թէմուզ 306

ԻԼԱՆ

Պահհէ գարուսընտա ՃԷլալ պէյ խանը իթիխասընտ սաբին միւֆիլիս Ա. Ա. Բաթրինօս վէ (Ե) Նիդօյան տիս չիրքէթի գիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլարդն Գանուննամէի Թիճարէթին 170 ինճի մատտէսի մուճիպինճէ ալաճագլրլարդն տէֆթէրինի Թան զիմ իլէ տաիսի սինտիքլէրին ինթիխապ վէ Թարինի հագգընտա իսթի շարէ օլընմագ իւզրէ իշպու իւչիւգ ալթը սէնէսի ազոսթօսդն եէտտինէ միւսաբֆ օլան բէրչէմագ կիւնիւ սաամի ալթը բատտէրիներինտէ Մահքէմէի Թիճարէթին իթիաս օտաաընա կէլմէլերի իլան օլունը։

Ժիւժ Գօմիսէր
Եանէ։

23 Թէմուզ 1306

NEVRALGIES Պաշ ադրը լարը, մէյտտ պիւրիւլմէսի վէ պիշիրմէսի սընրը խասթալգլարը՝ Տօգթ. ԳՈՕՆԻՆԻՆ ԲԻԼԻԲԻ, ԱՆԹԻՆԷՎՐԱԼԳԻԿԻ Թապիր օլունան հապարը վասէթասըմյա շիֆաբէղէյր օլաբ։—Գուսթուսը 3 ֆրդ.—Իսիսի տէ Ֆապրիգան Նամ Ֆապրիկանը գամբօրատ ճէմիսէթինին Թէմինաթ տամկասը. նը Թաչկ ինմէլի։— Տէբօղոթսոր Բարիզատ Մանն սօգաղընտա 23 Նումէրօյը Բօպիրէ էճզասխանէսի տիր։ Իշպու իլան՝ Ամամպօյան Մրճիրի վէ Գումր։ Էճզա մազազասընտա վէ պիշճիմէյէ մուճիթաղամ էճզասխանէլէրտէ սաթըլը։

ԻՆԿԻԼԻԶ ՎԷ ՖՐԱՆՍԸԶ
ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱՍԸ ԻԶԻՒՆ
ՊԷՕՑԻՒՔ ՏԷԲՕԶԻԹՕ
ԱՆԹՕԱՆ ԳՕԳՍԼԱԹՕՍ
Գուլբոռա Թիւնել ոստաղլարա Ն՝ 28-30
1890 ապրիլին 16/28 ինճի բաղար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն ՈՒՄՈՒՄԻ ՍԷՐԻԻ
վէ պէօյուք սաթը.

Մ. Անթուան Գօգսլաթօս ախիրէն եվրօբանդն էն պէօյուք ֆապրիգալարընը կէզէրէք հէր չէշիտտէն պիր խայլի մանիֆաթուրա մալ ախզ իթմիշ օլտրգընը՝ Տէրսաատէթ վէ ճիվարընտա պուլունան պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ իլան իթմէքլէ քէսպը ֆախր կէլէր։ Եմթասալ մէգքիւրէ՝ կէրէք թօրտան վէ կէրէք բէրաբէնթէ օլարագ ղայէթ էհվէն ֆիյաթլա մէյտանը ֆիրուխթէ վաղ օլընմըշ տրը։ Ֆիյաթլար մագթու օլուպ, սաթը ալընաճագ էմթաանդն պէտէլի՝ լիրան Օսմանի 108 ղ.տան օլարագ բէյնինէ ախզ օլընը։

Մ. Անթուան Գօգսլաթօս՝ ղայէթ սէչգին վէ նէֆիս մալար իշթիրա իթմէք իշլէն հէր քէսին սէրկիի մէգքիւրէ միւրաճաաթ իտէէյինէ չիւսկէ իթմէգ։

ԲԻՐԱԼԸԳ ՏԻՒԲԲԵԱՆ

Սամամիա ճատտէսինտէ Ադարճա Զէյմէսի իթթիխալինտէ քեաին տէլունինտէ պիր օտա, պիր մաթպախ, պիր զուլու վէ պիր ապտէսխանէյի միւշթէմիլ քեարկիր պիր տիւքքեան քիրայա վէրիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարդն մաթպաամըզդա միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլունը։ 5—4

ԱՆՕՆԻՄ ՕՍՄԱՆԼԸ ՊՈՒՐՋ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՍԷՐՄԱՑԷՍԻ 110,000 ՕՍՄԱՆԼԸ ԼԻՐԱՍԸ
ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ ՍԹԷՆԻԱՏ
ՏԷԲՕՅԸ ՔԷՊԻՐԻ, Մօմխանէտէ վագը Սիթէ Ֆրանսէզ տախիլինտէ Ն՝. 146
ՊՈՒՐՋ ՇԻՐՔՈՒՆԸ ՕԼՈՒՆԱՆ ՏԻՊՕԼՈՐ

Պէյօղլուընտա. Լիմարտի սօգաղընտա, Պալըգ-Բազարընտա, Թագսիմտ, Գասբմ-Բաշատա, Խասքէօյտ։
Գալաթատա. Միլլէթ խանընտա, Թօբխանէտէ, Գուլէ-Գարուսընտա։
Սթամպօլտա. Պայզէ-Գարուտա, Թաշ խանընտա, Սիրքէճիտէ, Սուլթան-Պայազիտտէ, Շահզատէ-Պաշընտա, Ագ-Սէրայտա, Սուլթան-Մէհմէտտէ, Ունգարանընտա, Ֆէնէրտէ, Գում-Գարուտա, Վլանկատա, Սամաթիատա, Մագրիքէօյտէ վէ Այ-Սթէֆանօստա։
Պալէատէ կէսսթէրիլէն մահալլէրտէն մասատա, մէգքիւր շիրքէթին ապրապարը սարբ հէր մահալտէն կէշէնէք տիր։

Պօղազ իշինին Ռումէլի ճիհէթի. Պէշիքթաշտա, Արնավուտքէօյինտէ, Ռումէլի-Հիսարընտա, Պոյաճքէէյինտէ, Եէնիքէօյտէ, Թարապիատա վէ Պէօյիւքտէրէտէ։
Պօղազ իշինին Անատօլու ճիհէթի. Իւսկիւտարտա։
Պալէատէ իշարէթ օլունմայան քէշլէրէ տախի մէգքիւր Շիրքէթին սանտալը հէր սապահ վէ ագշամ ուղրայաճագ տրը։
Պահրը Մարմարա. Հայտար-Բաշատա, Գասբքէօյտէ, Մօտատա, Էրէնքէօյինտէ, Մալթէբէտէ, Գարթալտա, Բէյնտիքտէ վէ Ատալարտա։

Ապօնբման պիլէթի իշթիրա իթմէք արզուսընտա օլան զէվաթ՝ մէգքիւր Շիրքէթին Մօմխանէտէ վագը Սիթէ Ֆրանսէզտէքի 146 նումէրօյը Տէբօյը Քէպիրինէ, Էգօնօմիգ Գոօբէրթաթիվ Սօսիէթի Լիմիթէտ Սթէֆէնսօն վէ Գումբանիասընա, վէ Պուզ ուէբօյարընա միւրաճաաթ էյլէմէլերի։
Իշպու Շիրքէթ, եէմէք սուֆրալարընը, սայօնլարը վէ պալօ սալալարընը Թէգզին իթմէք իշլէն պուզտան բիրամիտլէր իմալ իտէր։
Շիֆաֆլը բիրամիտին ֆիյաթը 1½ լիրա։—Շիֆաֆսըզ բիրամիտին ֆիյաթը 1 լիրա։

Էնգարէ վիլայէթի տախիլինտէ վագը օլուպ գազաճա միւզայէտէյէ չրգարբյան մահալլէրին պէտէլաթը սապգաբասբյա սարիբէսինին քէմիյաթ վէ քէյֆիյաթը.

Եօգկատ սանճաղը տախիլինտէ պուլընան.

Էսոդի	դեռելրը	դեռելրը	դեռելրը
Բաղա	սապէր	դուլբէր	դուլբէր
Մանէվահիի Երպաա պուրկազ			
գասապասը	1617220	790000)	
Զօրուվ գազասը	760347	400000)	21 Թէմուզ
Սունկուրլը գազասը	759905	250000)	
Պոզազլյան գազասը	767623	280000)	
Մատէն գազասը	613354	315000	25 Թէմուզ
Գայսէրիյէ սանճաղընտա պուլընան.			
Գայսէրիյէ գազասը	942200	)	22 Թէմուզ
Ինճէ սու գազասը	215825	)	
Տէվէլի գազասը	415525	170000	31 Թէմուզ
Գբբ չէհրի սանճաղընտա պուլընան.			
Գբբ չէհրի գազասը	761363	)	
Էվանօս գազասը	362400	)	27 Թէմուզ
Մէճիտիյէ գազասը	110588	)	
Քէսքին գազասը	363450	175700)	
Էնգարէ սանճաղընտա պուլընան.			
Ա.յաս գազասը	286000	150640)	25 Թէմուզ
Պէյբազար գազասը	289677	130000)	
Գալէճիք գազասը	578891		3 աղօսթօս

Գազաճա թօրտան միւզայէտէ վէ իհալէ գբլընաճաղը մուգատտէմա իլան իտիլէն Էնգարէ վիլայէթի տախիլինտէ վագը գազալարընն պէտէլաթը սապգաբասբյա միւզայէտ պէտէլաթը վէ միւտտէթը միւզայէտէլերի պալատէ կէօսթէրիլմիշ վէ զիքը օլընան միւտտէթլերին խիթամընտա պուլընապիլճէք պէտէլ՝ հատտը լարգ օլարդը հալտէ գարարտատէլերինն քէշիտէսիլէ ասգրյա ալընարագ պէրմուճիպը նիղամ ամտայէն օլան պիր հաֆթա միւտտէթինն խիթամընտա տախի իհալէի գամիլէրինն իճրասը մուգարրէր պուլընմըշ օլմադլա, Թալիպ օլանլարդն մահալլէրինէ վէ եախօտ Մալիյէ Խազինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Բուսումամի Խարէի ուսմանիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի իլան օլընը։
21 Թէմուզ 306

ԻԹԹԻՐԱԱԹԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷ
Ն. ՎԱՑԵԱ ՀԱՊԼԱՐԸ

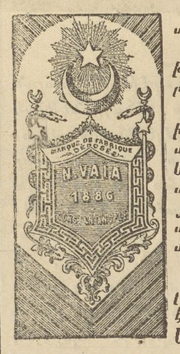

Իսկալ, գանլը պասուր վէ գօլէրին խասթաղգլարընը Թէտավի իշլէն պիրիճիք իլամ տրը։

Մէգքիւր հապլարընն խթիմալի իշլէն ճէմիյէթը Թըպպկէի Միլբէյէ Թարաֆընտան 1304-1888 նումէրներ 23տէ բուխաթինամէ իթա օլընմըշ տրը։

Զիքրը օլնան հապլար՝ պիրինճի սընի էճզաճըլարտան ֆ. Անտրեա Թարաֆընտան Թէրթիպ օլընը։

Ն. Վացեա հապլարը՝ միւնհասբրէն նէպալթաթտան Թէրբիպ իտիլմիշ օլուպ, պալըրագլարա միւթալիգ խասթաղգլարը սէրի պիր սուրէթտէ Թէտավի իտէր։ Աթբպպա Թարաֆընտան իթա օլնան պիր խայլը չահատէթնամէլէրտէ տախի, մէգքիւր հապլարընը՝ զիքր օլընան խասթաղգլար իշլէն չիֆապախշ օլարդը պէյան իտիլմիշ տիր։ Պունտան մատտա զիքր օլնան հապլար՝ էվրօբատա օլարդը կիպի բայթախթըմընա տախի բէք զիյատ քէսպը նամ ու չէօհրէթ իթմիշ օլուպ, բազպէթլու էհալիպու հապլարդն նէթիճէի չիֆապախշսընը կիւնտէն կիւնէ թագտիր իթմէքտէ տիր։

Գօլէրա կիպի պիր խասթալրգ զուհուրինտէ իհթիյաթ օլմագ իւզրէ մէգքիւր հապլարտան պիր թանէ սապահ վէ պիր թանէ ագշամ ալմալը տրը։ Հէր իշլէտէ 24 հապ պուլընրպ, պունդն սուրէթը խթիմալինի թարիճ իտէր 17 ովլ սանտան պիր տէ թարիճնամէ մէվճուտ տրը։

Գէհէր չիշէնին ֆիյաթը՝ Սթամպոլ վէ ճիվարը վէ վիլայաթ իշլէն 1 մէճիտիյէ վէ մէմալիքը էճնէպկէ իշլէն 3 ֆր. տրը։

Իտարէսի, ֆապրիգասը վէ ումումի տէբօղիթօսը՝ Գալաթատա Խավեար խանընտա պէյօլիւք գարունդն իստիթիւնտէ Շնճի վէ հիմնիճ գալթարտա տրը։ Մէգքիւր հապլար՝ Տէրսաատէթտէ, վիլայաթտա վէ մէմալիքը էճնէպկիյտէ քեաին պիրիմիմէ էճզաճանէլէրտէ վէ էճզա տէբօղիթօղարընտա պուլունը։

Մէգքիւր հապլարդն
սահիպլերի Տէրսաատէթտէ
Ա. Օլիվօ վէ Ն. Վացեա
Տէրսաատէթ

Էնգարէ վիլայէթի աշարընն գազաճա թօրտան միւզայէտէ վէ իհալէ գբլընաճաղը վէ վիլայէթը մէգքիւրէ տախիլինտէ վագը գազալարրն պէտէլաթը սապգալարը էվվէլճէճ իլան իտիրիմիշ իտի։ Մէգքիւր գազալարտան նէֆթ էնգարէ վէ Զիր վէ Այաշ վէ Պէյբազարը վէ Նալբխան վէ Մբխալբճճրգ գազալարը աշարը իշլէն Թէմուզդն 10ընտան իթիպարէն 25ինէ վէ Եապանապատ վէ Զուալգապատ վէ Պալա վէ Հայմանա վէ Սիվրիհիսար վէ Գալէճիք գազալարը աշարը իշլէն տախի քէզալիք Թէմուզդն 10ընտան աղսթօսդն 3ինէ գատար միւզայէտէ միւտտէթլերի Թարին օլընմըշ, վէ մէգքիւր միւտտէթլերին խիթամընտան գարարտատէլերինին քէշիտէսիլէ նիղամէն մուայէն օլան պիրբր հաֆթա միւրուրինտէ իհտալէլերինին իճրասը մուգարրէր պուլընմըշ օլտրգընտան պունդան Թալիպ օլանլարդն խիթամը միւտտէթտէն էվվէլ մա, հալբերինէ վէ եախօտ Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինտէ Աշար վէ Բուսումամի Խարէի ուսմանիյէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլերի։
12 Թէմուզ 306 5—5

ԺԷՆՕ ՄԷՐՀԷՄԻ
(Լիմանա ժէնօ)

30 սէնէլիք մուվաֆֆագբյէթ

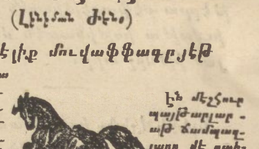

Ֆաղլսյաճրգա եէբտէ իշպու մերհէմ տիշարտան սիրիլիպ օվալանգբտանէ գաղը վէրիր վէ նէ տէ թիւլերի տէօ քէր։

Էն մէշհուր պալթալարը ֆաթ ճամպալարը վէ սարբէ Թարա, ֆիրնան գապու օլունմիշ տրը։

Պէկիրլերին այաղընտա հասբլ օլան ագսագլրգ, էգիբլիք, պամագ այրգրբրընտան հասբլ օլան եաբրգլրգ, գնաագ եէբլերինէ սու Թօքլանմասը, տիզ գապարմասը, պամագ շիշմէսի, ամյագա սէրթ պիր շիշ հասբլ օլմասը կիպի խասթալարգլարը սերիան տէթ վէ Թէտավի իտեր մուէսսիր պիր մերհէմ տիր։

Թիպլէր քէսիմքօրկին 3-4 տագիգա զաֆրնտա եվ իլէ օվալանագաճ շիշ վէ սարբէ տէֆ օլունը։

Ֆիյաթը 6 ֆրանգ տրը։

Բարիզտէ Սէն-Թ-Ոնօրէ սոգաղընտա 275 նումէրօյը Ժէնօ էճզասխանէսի։

6½ ֆրանգ կէօնտերիլտիգտէ, պու իրսալ՝ իւճրէթը նագլիյէսիզ Թալիպնէ իրսալ օլունը։

Տէրսաատէթտէ տէբօղիթօճբրը՝
ԺՕԶԵՖ ԳԱՆԴԻՐԻՔ տիր։